



Laukkaset



Laukkaset



N:O 1 / 2016, Huhtikuu

Laukkasten sukuseura ry:n jäsenlehti

21. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Ansa Haapalainen
Niittypolku 3 A 6, 79600 Joroinen

ISSN 1239-8993

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Hartaushetki	4
Laukkasten sukukirjaprojekti ja Y-DNA sukututkimuksen apuna	5
Aimo Pasuri on nukkunut pois	8
Oletko kiinnostunut lähivesistöjen veden ja kalaston laadusta?	9
Vanhan kansion lehdistä lapsuuden kulta-aikaan	10
Savolaisista sukunimistä ja Laukkasista	13
Suku kansien väliin	14
Tiedotuksia jäsenille	16
Hei kaikki Kinttaan Laukkaset	17
Saran valmistus	19
Virsikannel	22
Tuohikontti	23
Pitkävartinen piippu	23
Vanha piironki kertoo	24
Vanha öljylamppu	25
Hopealangoon koristellut muistot	26
Kaksi nukensänkyä	27
Kolme nukkeani	28
Rintarossi	29
Laukkaset sosiaalisessa mediassa	30
Laukkasten sukuneuvosto 2015-2018	31

Sukuseuran kotisivut osoitteessa:
www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja:
Toimituskunta:

Ansa Haapalainen
Ritva Laukkanen, Päivi Turtiainen,
Johanna Lindbohm, Jaana Väisänen

Taitto:
Etukansi:
Takakansi:

Grano Oy, Mikkeli
Vanhoja esineitä. Kuva Ritva Laukkanen
Omenapuu Siekilässä. Kuva Ritva Laukkanen

Hyvä sukuseuran jäsen!

Tätä kirjoitettaessa, helmikuun lopulla, lunta tuiskuttaa taivaan täydeltä ja kinokset kasvavat. Kun luet tätä, on kevät toivottavasti jo pitkällä. Mukavaa asua maassa, jossa on vuodenajat!

Uuden sukuneuvoston toimintakausi on lähtenyt hyvin käyntiin. Olen iloinen neuvoksien aktiivisuudesta ja halusta ottaa vastuuta seuramme toiminnasta. Niinhän se kuuluukin olla. Erityisen suuren kiitoksen ansaitsee edellinen puheenjohtajamme Risto. Olen saanut häneltä kaiken sen avun, mitä olen toivonut ja pyytänyt. Parempaa toiminnanohjaajaa en olisi voinut toivoa!

Hyvillä mielin voin kertoa jäsenillemme toiminnastamme. Ensinnäkin sukuseuran kotisivut ovat saaneet uuden ilmeen. Niitä on nyt helpo päivittää ja hyvä käyttää ajankohtaisten asioiden tiedottamiseen. Palauteosion kautta voivat myös kaikki jäsenemme ottaa meihin yhteyttä. Rohkeasti vain toimintaan! Muutama jäseneksi ilmoittautuminen on sitä kautta jo tullutkin.

Toiseksi sukukirjaprojektimme on vihdoinkin saanut alkusysäyksen. Lämpimät kiitokset Margit Laukkaselle hyvästä evästyksestä sukukokouksessamme Järvenpäässä. Fil. maist. Ari Kolehmainen Mikkelistä on valittu kirjan aineiston kokoajaksi. Hänen esittelynsä on toisaalla tässä lehdessä. Edelleenkin tavoitteena on saada kirja myyntiin vuoden 2018 sukukokoukseen ja -juhlaan Savonlinna.

Kolmanneksi sukuseura on saanut kansiin sidottuina Laukkaset-lehdet. Nyt ne säilyvät arkistossamme tuleville Laukkas-sukupolville. Kiitos mallin antamisesta, Aimo ja Margit!

Neljänneksi voin kertoa että Facebook-sivumme jäsenmäärä on jo 150. Tässä lehdessä Taina Saarenpää neuvoo vielä, miten sivuillemme kirjaututaan ja miten siellä toimitaan.

Viidenneksi haluan vielä kiitoksin mainita jäsenistön aktiivisuuden lisääntymisen. Heikki Laukkanen on hankkinut Papin palstan kirjoittajat ainakin jo kolmeen lehteen. Kiitos kaikille

Pääkirjoitus



pappi-Laukkasille. Lisäksi muutama jäsen on muissa asioissa ollut minuun suoraan puhelin-yhteydessä.

Sokerina pohjalla tiedotan vielä, että olemme alustavasti päättäneet tämän toimintakauden Laukkaset-lehtien teemoista. Kaikissa numeroissa käsitellään jotenkin sukututkimusta. Muina aiheina ovat tämän lehden Vanhat esineet kertovat sekä tulevan syksyn lehden Ulkomaillla asuvat/asuneet Laukkaset. Vuoden 2017 aiheet ovat Ranta-Laukkaset ja Sota-ajan eläneiden kertomukset. Keväällä 2018 teemana on Suvun merkitys nykyihmiselle sekä juhlakokontumisasiat.

Yllä olevista aiheista voi kirjoittaa vaikka heti ja lähettää ne osoitteeseen laukkaset.lehti@gmail.com. Toki muutkin kuin teeman mukaiset kirjoitukset julkaistaan. Kynä siis käteen tai nykyään kai sormet näppäimille. Lehtihän kertoo meistä Laukkasista, turha vaatimattomuus siis pois.

Toivotan kaikille seuramme jäsenille rentouttavaa ja virkistävää kesää!

Ansa
Haapalainen s. Laukkanen
ansa.haapalainen@gmail.com
050 327 0601

Hartaushetki

Hartaushetki Laukkasten sukukokouspäivässä la 27.6.2015 Järvenpään Seurakuntaopistolla klo 10.00. Kanttorina Päiviö Turtiainen.

Virtenä 462:/vanhoilla sanoilla

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen!

Psalminlaulaja runoilee: **LAULAKAA HERRALLE, TE HERRAN PALVELIJAT, YLISTÄKÄÄ HÄNEN PYHÄÄ NIMEÄÄN! HÄNEN VIHANSA KESTÄÄ VAIN HETKEN, HÄNEN HYVYYTENSÄ LÄPI ELÄMÄN. ILLALLA ON VIERAANA ITKU, MUTTA AAMULLA ILO. (PSALMI 30: 5-6).**

Arvoisat juhluvieraat! Tämän kertaisen sukujuhlamme teema vie ajatuksemme ja muistomme juhlahetkiin perheessä, suvun keskuudessa ja kansamme vaiheissa.

Olen itse ollut etuoikeutettu siinäkin mielessä, että usein seurakunnan papin ja muiden työntekijäin tehtävänkuvaaan kuuluu kulkeminen juhlasta juhlaan. Eräs viikon vaihe vauhdikkaalta 1980-luvulta kertoo juhlavasta viikonlopustani. ”Maistuuko kahvi pastoriille”?- ja vastaus oli, kyllä se vain maistuu. Tosin sunnuntai-iltana kotiin palatessani olin kiitollinen sillivoileivästä kun pulla- ja kakkukahvien määräksi tuona viikonloppuna kertyi 18. Siinä olivat ristiäiset, häät ja hautajaiset, syntymäpäiväonnittelut ja muut tilaisuudet. Kun joka kerran juo ne 3 pakollista kupillista, niin olin onnellinen, että olin saanut lahjana vahvan vatsan.

Suhtautuminen iloon ja suruun on aina yksilöllistä Olen saanut iloita iloitsevien kanssa ja kantaa surua monen lähimmäisen rinnalla. Olen joutunut viemään monia suruviestejä onnettomuuksien takia poliisin kanssa surukotiin ja siellä vain hiljaisesti tukemaan surun koskettamaa lähimmäistä.

Olen saanut saattaa haudan lepoon isovanhempani ja muita läheisiä ja koettaa jotenkin itse hallita tunteeni arkun äärellä. Olen saattanut ulkomailta, kaukana kotimaasta, monta nuorta haudan lepoon. Aina tilanne on syvästi



koskettanut, mutta jostakin on saanut voimia lohduttajan ja toivon tuojan osaan.

On sanottu, että meidän on paljon helpompaa surra läheisen rinnalla kuin iloita läheisen menestyksestä.

Sain nuorena opiskelijana joltakin ystävältäni lahjaksi optimistinuken, joka työpöydälläni katseli elämää nokka pystyssä. En tiedä, oliko ystäväni tarkoitus opettaa vai yksinkertaisesti vain muistuttaa suhtautumisesta elämään surun ja vastoinkäymisten kohdattessa? Se kun on omasta tahtomisesta monesti kiinni, minkä asenteen omaksumme. ”Tahtoo-han se, tahtoo-han se”, huudahti hädissään iäkäs morsian kun sulho ei mitään papille vastannut.

Meillä oli Hyvinkäällä aikanaan hyvin menestynyt Renton kenkätehdas. Vuorineuvos hymyi minulle kun kysäisin kenkien menekkiä. ”**Eräs kenkäedustaja lähetti sähkeen tehtaalle Afrikasta. Täällä ei kukaan käytä kenkiä, eikä kauppa käy!** – vuorineuvos sanoi ja jatkoi: **Toinen edustaja taas lähetti sähkeen samalta seudulta. Täällä ovat mahdollisuudet, kenelläkään ei ole vielä kenkiä.**”

Sama asia, tosin erilainen suhtautuminen samaan, voi näyttää tältäkin: Jokin pullo voi olla puoliksi tyhjä tai puoliksi täysi. Jokin voi olla melkein valmis, vaikka yhtä ja toista puuttuisi. Voihan joskus olla jokin ”aloittamista vaille valmiskin” kuten laiska työn valmiusasteesta voisi todeta.

Toivoisin, että jokaisessa meissä olisi ainakin pieni optimisti, myönteisesti elämään suhtautuva ja empaattinen puoli. Mutta kun näin ei ole. Joukossamme on aivan luontevasti varauksellisia luonteita, jotka edeltäpäin kantavat kaikkien kuormia.

Joskus vuosikymmeniä sitten kadunmies huokaili radiossa. **Tämä on se päivä, josta eilen aivan turhaan huolta kannoin!** Jotakin Jeesus meille opettaa muistuttamalla Jumalan huolenpidosta. **Alkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittää sen omat murheet (Matt. 6 34).**

Rakkaat sukulaiset. Me voimme tänään löytää monia ilon lähteitä, onnea ja rakkautta. Jumalan hyvyys, turva ja suoja kestää läpi elämän, syntymästä haudan lepoon asti. Vaikka

illalla vieraana olisi itku, se voi psalminlaulajan sanoin muuttua aamun iloksi. Elettävä elämä on arjen ja juhlan polkua. Mutta paljon riippuu myös omasta asenteestamme, millaisena elämän koemme ja miten siihen suhtaudumme? Suokoon Taivaallinen Isämme meille taitoa ja viisautta osata oikein kokea koko elämän kirjo iloineen ja suruineen!

Rukous: Rakas taivaallinen Isä! Kiitos tästä päivästä! Kiitos hyvyydestäsi. Kiitos, että olet kanssamme niin iloissa kuin suruissamme, niin onnen kuin menetyksen hetkinä. Kiitos tästä Laukkasten Sukuseuran kokoontumisesta. Siunaa ja varjele meitä myös matkallamme ja kodeissamme arjen keskellä. Aamen

Tapio Turunen, rovasti, Hyvinkää, Nahkurimaanviljelijä Juho Laukkasen tyttären (Liisa) tyttären (Aino) poika/Kerimäen haara

Laukkasten sukukirjaprojekti ja Y-DNA sukututkimuksen apuna

Aluksi kiitokset sukuneuvostolle, kun valitsitte allekirjoittaneen vastuuseen Laukkasten ensimmäisestä sukukirjasta. Kirjassa tullaan käsittelemään Laukkasten kaikkien sukuhaarojen vaiheet asiakirjojen alusta eli vuodesta 1541 kirkonkirjojen alkuun asti eli noin 1600 – 1700-lukujen vaihteeseen. Tavoitteena on saada sukuhaaroja keskenään yhdistettyä ja tehtyä mahdollisimman kauas kunnolliset sukujuonnot kaikille haaroille. Niiden sukuhaarojen mahdollisuutta keskinäistä sukulaisuutta jotka ovat haarautuneet jo ennen vuotta 1541, voidaan selvittää isälinjaisen Y-kromosomin DNA-testien avulla. DNA:n avulla saadaan myös selville onko olemassa toisistaan erillisiä Laukkas-sukuja vai onko kaikilla yhteinen kantaisä. Kirja luo pohjan tuleville sukuhaarakohdaisille Laukkas-kirjoille.

Olen koulutukseltani Suomen historian maisteri (FM). Valmistuin Joensuun yliopistosta keväällä 2006 ja opintoni painottuivat perhe- ja sukuhistoriaan. Pro graduni tein Joroisten perherakenteiden muutoksista 1800luvulla. Sukututkimuksesta kiinnostuin jo ala-asteella historian opetuksen alkaessa 5. luokalla. Kotehtäväksi tuli tehdä lyhyt kuvaus jostain 4. sukupolven esivanhemmasta. Sukututkimus koukutti siis 11vuotiaan peruskoululaisen ja aloin luoda kuviteltuja sukupuita sukuni historiasta. Kesti kuitenkin aikaa kun aloitin varsinaisen arkistolähteen sukututkimuksen 18-vuotiaana ja sukututkimusharrastus oli ratkaiseva tekijä siihenkin, että päädyin opiskelemaan historiaa. Omat sukujuureni ovat erittäin vahvasti itäsuomalaiset. Esivanhemmistä ¾ on kaikki Savosta (lähinnä alueelta Juva,

Pieksämäki ja Kuopion seutu) sekä äidinäidin kautta neljäsosa juurista on karjalaisista perimää Rautjärveltä. Mielenkiintoista on se että esivanhempia Savon ja Karjalan ulkopuolelta ei löydy.

Olen erikoistunut ja erityisen kiinnostunut 1500 – 1600-lukujen sukututkimuksesta joka onkin aivan erilaista kuin kirkonkirjapohjainen sukututkimus. Monia asiakirjoja yhdistelemällä pääsee silti usein oikeisiin lopputuloksiin ja tämä on erityisen palkitsevaa. Sukuyhteyksien löytäminen vaatii paitsi lähdekriittisyyttä niin myös tarkkaa päättelyä ja hahmotuskykyä: kokonaisuus on palapeli joka hiljalleen rakentuu pienistä paloista.

Olen tehnyt omien tutkimuksieni ohella sukuseuroille 1500 – 1600-lukujen tutkimuksia erityisesti savolaisista ja savolaisperäisistä suvuista. Laukkas-projekti tulee olemaan erittäin mielenkiintoinen ja haastava. Tutkimuksen pohjana minulla on käytössä sukuseuralla oleva tutkimusaineisto lukuisista sukuhaaroista.

DNA-tutkimus auttaa sekä asutushistorian liikkeiden selvittämisessä että sukututkimuksessa sukuhaarojen välisten yhteyden etsimisessä. Ensimmäisenä DNA:ta sukututkimuksen apuna alkoivat muutamia vuosia sitten käyttää ”tuntemattoman isälinjan” etsijät. Jos sukututkimus päättyy aviottomaan poikaan joka on äitinsä nimellä, niin silloin isälinjan suvun selvittäminen on mieslinjan jälkeläinen. Y-kromosomin tutkimuksen vaatimuksena on luonnollisesti se että testattavan on oltava mies sillä vain miehillä on Y-kromosomi. Naisen sukupuolikromosomit ovat XX kun miehillä ne ovat XY. Y-kromosomi onkin erinomainen työkalu sukututkimukseen. Siinä tapahtuu juuri sopivasti mutaatioita sukupolvien aikana. Esimerkiksi mitokondriaalinen DNA, jota käytetään äitilinjain tutkimukseen, on hankalampi koska siinä tapahtuu liian vähän mutaatioita ja se tekee analysoinnista paljon vaikeampaa. Monet sukuseurat ovat viime vuosina ottaneet avuksi isälinjan DNA-testit. Niistä on yleensä ollut todella merkittävästi apua mutta joskus tuloksia ei ole osattu hyödyntää ja tulkita oikein. Suomalaiset ovat pääasiassa kolmea isälinjaista haploryhmää: N:ää, I:tä ja R:ää. Yli 60 prosenttia suomalaisista kuuluu idästä Siiperian kautta tulleet N-haplloon.

Itäsuomalaisien keskuudessa prosenttiosuus on yli 70. Savon ja Karjalan alueella suurin osa on vieläpä samaa klaania jonka yhteinen isälinjainen esi-isä on tämän hetken arvion mukaan noin 2000 vuoden takana. Laukkasista olen löytänyt kolme valmista isälinjaista DNA-tulosta. Testin ovat tehneet Kaavin, Punkaharjun ja Parikkalan Laukkasten mieslinjaisiin jälkeläisiin kuuluvat joista yksi on Ruotsista, metsäsuomalaisien Laukkasten jälkeläisiä. Kaikki ovat keskenään samaa isälinjaa: N-haplon karjalaisklaania Z1939. Tähän klaaniin kuuluu valtavasti sukuja etenkin Savosta vaikka klaani kuuluu N-haploryhmän ns. karjalaisryhmään. Samaa klaania on myös oma isälinjani Pieksämäen Kolehmaisien suku.

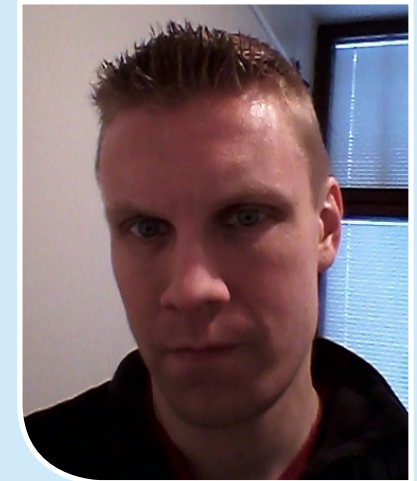
Esimerkkinä DNA-testeistä voin kertoa Kolehmaisien sukuseuran projektin jossa sain houkuteltua yli 40 eri sukuhaarojen edustajaa testaamaan isälinjansa. Projekti rahoitettiin omakustanteisesti niin että testattava itse tai hän kimpassa lähisukunsa kanssa maksoivat testipaketin. Yksi 67 markkerin testi maksaa 199 \$ eli hieman vähemmän euroissa. Olen toteuttanut DNA-projekteja muillekin sukuseuroille mutta tämä mainittu on mittakaavaltaan suurin.

Testipaketti tulee noin parin viikon kuluessa kotiin ja mukana on kaikki tarvittava näytteenottoon. Molemmista sisäposkista kaaputetaan sylkinäyte. Ennen näytteenottoa on syytä olla syömättä, juomatta ja hampaita pesemättä vähintään tunnin ajan. Poski kerrallaan kaaputetaan mukana tulleilla näytepuikoilla minuutin verran posken sisäpinnasta sylkeä ja tämän jälkeen puikon päässä oleva harja pudotetaan puikon yläpäästä nappia painamalla koeputkeen. Mukana olevaan lappuun merkitään vanhempien alkuperä (yleensä siis Finland) ja allekirjoitetaan paperi. Näin testitulosta voi verrata muihin näytteisiin. Putkilot laitetaan mukana tulleeseen Minigrip-pussiin ja kaikki laitetaan palautuskuoreen jossa on osoite valmiina. Paketti kannattaa lähettää tavallisena kirjeenä vaikka FTDNA (Family Tree DNA) suosittelee pakettina lähettämistä. Postista on hyvä pyytää mukaan tullin tarra. Tilaamiseen jälkeen sähköpostiin tulee kuusinumeroinen kitnumero ja salasana joiden avulla pääsee kirjautumaan omille sivuille josta voi seurata

milloin tulos valmistuu ja voi aikanaan nähdä valmiit tulokset. Odotusaika on kaikkiaan muutamia kuukausia, vaihteluväli on n. kolmesta kuukaudesta pisimmällään puoleen vuoteen.

Kolehmaisien projektissa joistakin haaroista tarvittiin useita näytteitä (kuten omastani viisi kappaletta) että sain hahmotettua mihin laajempaan sukuhaarakokonaisuuteen kukin yksittäinen sukuhaara kuuluu. DNA-projektissa selvisi myös että kaikki sukuhaarat eivät polveudu isälinjaisesti samasta kantaisästä. Näihin kuului myös oma sukuhaaranani. Verrokinäytteillä päästiin 1600-luvun alussa syntyneeseen kantaisänsä ja kaikki tuon Matti Kolehmaisien jälkeläiset, eli yksi aiemmin oletettuja kantahaaroja, on samaa isälinjaa keskenään, mutta ei kuitenkaan alkuperäisiä Kolehmaisita. Emme voi tietää syitä isälinjojen vaihtumiseen mutta vaihtoehtoja on useita. Talon kotivävy joka olisi maksanut vaimonsa ja appensa sukunimen kuuluisi miellyttäviin vaihtoehtoihin. Mukavampia vaihtoehtoja olisi myös isännäksi tullut isännän siskon avioton poika joka olisi ollut äitinsä nimellä. Näillä tavoilla turvataisiin äidinpuoleinen sukuyhteys kantasukuun. On kuitenkin hyvin paljon mahdollista että eri isälinja johtuu siitä että joku vaimoista on ollut raskaana toiselle miehelle jo avioutumisen aikaan tai ”maistanut kiellettyä hedelmää” avioliiton aikana. Emme myöskään tiedä jos vaimon poika edellisestä liitosta on otettu nimille ajalla ennen kirkonkirjoja. Näin tulee esille merkitykset biologiselle ja sosiaaliselle suvulle. DNA on lahjomaton ja paljastaa aina totuuden vaikka se ei olisikaan niin miellyttävä, ainakaan aluksi. Verrokkitestien avulla voidaan hahmottaa paremmin missä sukupolvessa isälinja on vaihtunut ja millainen tapaus kulloinkin voisi olla kyseessä. Parhaassa tapauksessa voi myös selvittää mikä on oikea isälinjan suku.

Oman sukuhaaranani kohdalla tämä on työn alla kun etsin naapuritalojen sukua testeihin. Lähisukuja on jo löytynyt mutta vielä tarvitaan lisää testejä että voi varmuudella sanoa mikä on isälinjan suku. Testituloksia ei kannata silti pelätä että jos sieltä paljastuu jotain yllättävää: me olemme syyttömiä esivanhempiemme ”tekosiin”. DNA:n avulla voidaan saada selville myös asiakirjojen puutteellisuuden vuoksi vaikeasti yhdistettäviä sukuhaaroja. Näitä ovat erityisesti muualle suvun kantaseuduilta muutaneet sukuhaarat. Eri sukuhaaroilla saattaa olla ominaisia markkereita joiden avulla voi



daan hahmottaa mihin sukuhaarakokonaisuuteen alahaarat kuuluvat. Myös varhaisen asutushistorian tutkimisessa DNA:sta on suuri apu.

Suosittelena otettavaksi laajasti DNA-testejä toisilleen kaukaisista Laukkasten sukuhaaroista. Tärkeää olisi että vähintäänkin kaikista suvun päälinjoista saataisiin DNA-näytteet. Voin myös tarvittaessa antaa suosituksia DNA-testattavista sukuhaaroista. 67 markkerin testiä voi haluttaessa myöhemmin myös tarkentaa eikä uutta näytettä tarvitse ottaa. Joskus tulevaisuudessa on myös suositeltavaa ottaa yhdestä isälinjan näytteestä SNP-pohjainen

Big Y-analyysi jolla saadaan hahmotettua Laukkasten tarkempi klaani ”sukujen puussa”. Minuun voi olla yhteydessä niin Laukkasten sukuun, DNA-tutkimuksiin tai muidenkin sukujen asioihin liittyvissä jutuisissa.

Mikkelissä 25.2.2016
Ari Kolehmainen
FM, sukututkija
kolehmainen.ari@gmail.com

Aimo Pasuri on nukkunut pois

Joulukuussa sain suru-uutisen, Aimo Pasuri oli nukkunut pois. Hän syntyi Karjalassa, Valkjärvellä, ja ehti viime marraskuussa täyttää 87 vuotta. Lapsuutensa Aimo vietti perheensä kanssa Valkjärven Pasurin kylässä, kunnes tuli evakkoon lähtö 1944. Aimon äiti ja nuorimmat lapset lähtivät junalla evakkomatalle. Kun taas Aimolla ja toisella naapurin pojalla oli vastuu kylän karjasta. Padasjoella heidän perheensä asui kaksi vuotta, kunnes pääsivät Juupajoelle. Alkoi maanraivaus ja rakennustyöt vanhempiensa apuna. Hän sai paljon aikaa Juupajoella. Hän teki aloitteen sähköistyksestä. Kuului myös Juupajoen kunnanvaltuustoon ja Osuuspankin johdokuuntaan sekä tärkein hänelle oli metsänhoitoyhdistyksen hallituksessa saada äänensä kuuluviin. Metsänhoidosta hän on saanut hopeisen ansiomerkin. Aimo oli monella saralla aikaansaava, vaatimaton, antoi aikaansaannosten puhua puolestaan.

Vaimonsa hän löysi tanssipaikalta ja elämänsä rakkauden. He harjoittivat yhdessä kirkkokuorossa laulamista, se oli heille antoisaa yhteistä aikaa. Lapset ja lapsenlapset olivat Aimolle elämän suola. Heitä hän seurasi, ja he olivat hänelle äärimmäisen tärkeitä. Hän oli myös erittäin sukurakas muutenkin. Aimo seurasi ja piti Amerikan ja Kanadan sukulaisten kanssa yhteyttä vaikka kielimuuri olikin. Myös Suomen sukulaisten kanssa hän piti yhteyttä.

Itse tutustuin Aimoon noin viisitoista vuotta sitten, kun aloitettiin sukututkimuksen tekoa ja yritin saada tietoja Laukkasista. Kirjoitin Aimolle. Sain osoitteita ja nipun valokuvia sekä kirjeen, josta huokui iloinen ja lämminhenkinen ihminen. Hän auttoi ja kertoi Karjalan aikai-

sia asioita. Hän kävi myös Haaparannan Laukkasten sukkokokouksissa. Tuli myös tapamaan sukulaisia, kun oli siihen mahdollisuus.

Ikävä, että hän ei ole enää kertomassa ja muistelemassa Karjalan aikaisia asioita. Hänellä olisi ollut vielä varmaan paljon asioita, jotka jäivät kertomatta. Hän on kertonut, että Karjalassa ei koskaan halla vierailut niin kuin tapahtui Juupajoella. Olen kuullut saman asian monelta karjalaiselta. Mutta nyt hieno mies on poissa!

Kiitollisin mielin Jaana



OLETKO KIINNOSTUNUT LÄHIVESISTÖJENNE VEDEN JA KALASTON LAADUSTA?

Suomessa on n. 188 000 järveä. Vesistöt, yleensä luonto, maaseutumaisuus ja luonnon rauha ovat vahvuksiamme ja ylivoimatekijöitä Suomelle. Järvien vesien imago kokonaisuudessaan tuntuu hyvältä. Kuitenkin juuri järvien veden laatu on monilta osin heikentyneessä, vaikka EU:n vesipuitelidirektiivin mukaan mm. pintavesien laadun pitäisi jokaisessa EU-maassa, viisivuotiskausitavoitteen mukaan (seuraava 2016–2021) vain parantua ja olla vähintään hyvä tasoa.

Vesien tilaa heikentävät metsäojitukset, turvetuotanto, eroosio ja maatalouden päästöt. Kiintoaineet, humus, typpi ja fosfori ovat merkittävimmät mitattavat vesistöihin tulevat ongelma-aineet. Valtiovallan säästötoimet ovat vaikuttaneet siihen, että viranomaistahojen resurssit ovat supistuneet niin, että ko. ongelma-alueiden viranomaisvalvonta on olematon ja vesistöihin vaikuttavia toimia seurataan jokaisen toimijan omalla informointivelvollisuuteen liittyvällä valvonnalla. Eikä se siis pelaa! Pilaantuminen jatkuu ja osin pahenee.

Viime vuodet ovat osoittaneet, että ympäristöstä huolehtiminen, erityisesti vesistöistä, ovat entistä enemmän jäämässä kansalais-toiminnan huolenpidon ja toimenpiteiden vastuulle. Valvontaviranomaisten, muun muassa ELY:jen, viitekehysten ovat 250 lakia ja 1200 pykälää. Näiden tuella viranomaisten pitäisi pystyä huolehtimaan näistä ongelmista, mutta se ei resurssien vähyyden ja osin myös piittämättömyyden vuoksi ole onnistunut, eikä onnistu!

Kaksi tuoretta lakia: vesilaki astui voimaan 1.1.2014 ja uusi kalastuslaki astuu voimaan 1.1.2019. Ne luovat uusia edellytyksiä, mahdollisuuksia ja vaikuttamiskeinoja enemmän yhteisöinä vaikuttaa tehokkaasti. Lyhyesti todettuna kalastuslain voima perustuu siihen, että kalastusalueista ja osakaskunnista muodostetaan laajempia alueita, joista muodostuu kalatalousalueita. Lain teho mää-

räytyy hyvin pitkälti siitä, miten nämä organisaatiot itse entistä aktiivisemmin, voimaperäisemmin ja suunnitelmallisemmin omilla voimavaroillaan vastaavat kalaston laadusta ja vesienhoidon hoidon tilasta.

Vesilain vesienhoidon tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, ettei pintavesien ja pohjavesien tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä. Vesilain tavoitteet toteutuvat vain, jos vesien omistajatahot, kalastusalueet ja osakaskunnat, aktivoituvat ja systemaattisin toimin panostavat vesienhoidon toimenpiteisiin.

Myös yksittäiset rannan asukkaat ja omistajat voivat omilla toimillaan avustaa ja vaikuttaa oman ranta- ja vesistöalueensa sekä sitä kautta koko järven tilaan.

Tässä pelkistetysti viitekehys sille, että olen jo n. 50 vuotta vapaaehtoistyönä toiminut ja vaikuttanut vesistöjen tilaan; kotini, asuntooni tai työpaikkani ovat olleet koko 68 vuoden ajan vesistöjen rannoilla. Eläkevuoteni eräs pääharrastus on ollut vesiasiat, erityiset turvetuotanto ja niiden toiminta. Tähän liittyen olen ollut ELY-tasoisissa luottamustehtävissä ja erilisissä järviin liittyvissä johto- tai kunnostus- sekä vaikuttamisryhmissä. Näitä kautta olen saanut vesienhoitoon liittyvää ”korkeakou-lutusta” joten olen laajemminkin eri yhteyksissä joutunut vaikuttamaan ja ottamaan kantaa näihin asioihin ja toimiin sekä toimimaan aktiivisesti myös omalla rannalla!

Löytäessäni taas Laukkasen Sukuseuran sain Mikkelin Laukkasilta haasteen tuoda lyhyesti terveiseni lehden kautta Sukuseuralle. Minulle kerrottiin, että lehden myhemmissä teemoissa vesi ja rannat ovat tulossa läheisempään tarkasteluun. Siksi liitän ajatuksiani tukevan youtube-osoitteen, jota voi katsella ja kuunnella mm. Pelastakaa reititvedet nettisivuilta: <http://reititvedet-fi/yleinen/leo-laukkanen/> tai www.haukivuori.fi ”Haukivuori-Kyyveden ku-

peessa” ajankohtaista, 1.12.2015. Turvetu-
tanta huolettaa Kyyvedellä. Kauppaneuvos
Laukkanen haluaa...

Näistä osoitteista voitte perehtyä helpoimmin
”kansalaistoimijatuksiini” Ne liittyvät valta-
kunnallisesti Helsingin, Tampereen ja Lapin
Yliopistojen tukemaan ”ympäristökonfliktisop-

paa”projektiin. Haastattelujen kautta halutaan
avata valtakunnallisesti keskustelua yllä ole-
vista tärkeistä ongelma-asioista ja tietenkin
saada vaikuttavuutta ja toimenpiteitä vesistö-
jen pilaantumisen ehkäisyyn.

LeoLaukkanen
Mikkeli, Haukivuori

Vanhan kansion lehdiltä lapsuuden kulta-aikaan

Enoni Ruben Massisen jäämistöstä löytyi kan-
sio täynnä käsin kirjoitettuja paperiliuskoja ja
vanhoja valokuvia sekä muita dokumentteja.
Sain tämän aarteen lainaksi Rubenin nuorem-
malta tyttäreltä, serkultani Auli Piispalta ja sen
avulla pääsin tutustumaan syvällisemmin Ru-
benin ja samalla myös isoäitini ja isoisäni per-
heen tarinaan.

Ruben Massinen syntyi Tainionkoskella 1905
isoisäni Yrjö Massisen (1873) ja isoäitini Gus-
tava Laukkasen (1878) ensimmäiseksi yhtei-
seksi lapseksi. Koska ja missä isovanhempani
toisensa kohtasivat, on jälkipolvilta jäänyt hä-
märän peittoon. 1904 heidät kuitenkin vihittiin
Ruokolahden kirkossa ja pari asettui asumaan
Tainionkoskelle, jossa leskeksi jäänyt Yrjö oli
asunut myös ensimmäisen vaimonsa Roosa
Pölläsen kanssa.

Oliko Yrjön ja Gustavan yhteinen koti tarkal-
leen samassa paikassa kuin ensimmäinen,
sitä en tiedä. Jos oli, tämä ei varmasti ollut uuden
vaimon mieleen. Eikä elämäntilanteeseen
sopivalta kai tunnutun myöskään Yrjön matka-
työ vesiturbiineja valmistavassa amerikkalais-
essa yhtiössä. Oma osuutensa tapahtumien
kulussa oli ehkä myös Aimo-veljellä, joka Yr-
jön seikkaillessa maailmalla oli siirtynyt kotiti-
lalta Pirttiniemestä Sortavalaan kauppaaksi.
Niin tai näin, perhe joka tapauksessa pakkasi

tavaransa ja matkasi Karjalan laulumaille, kun
Yrjölle löytyi uusi työ Sortavalan seminaarin
pumppuaseman hoitajana ja perheelle asunto
seminaarialueelta.

Rubenille sisaruksineen lapsuus Sortavalas-
sa oli kultaista aikaa. Seminaarin asunnossa
asuttiin kuitenkin vain talvet, sillä aluksi kesät
kuluivat Suistamon Jalovaarassa Iljinien Myl-
lytalossa. Sitten perhe osti Suistamolta Veljak-
ko-joen varresta oman tilan (25 ha), jossa ru-
vettiin viettämään kesä. Vuonna 1921 perhe
muutti Antreaan ja 1930 Uuraaseen. Isän jää-
tyä eläkkeelle 1932 kesäpaikasta Suistamon
Jalovaarassa tuli perheen ainoa koti.

Muistiinpanoissaan Ruben kuvaa lapsuuten-
sa kulkua tiiviisti, mutta elävästi ja pienistä ta-
rinoista muodostuu kuva perheen silloisesta
elämästä, joka ainakin nykymittapuun mukaan
vaikuttaa vaatimattomalta. Vanhemmat olivat
hyvin uskonnollisia. Isä-Yrjö luki paljon ja mu-
siikki liittyi keskeisesti koko perheen elämään:
isä soitteli viulullaan pääasiassa uskonnollisia
kappaleita ja vähitellen oppivat myös perheen
lapset soittamaan. Mutta annetaanpa Rubenin
itse aloittaa tarinansa!

Eila Nurmela

Rubenin lapsuusmuistoja 1900-luvun alkuvuosilta

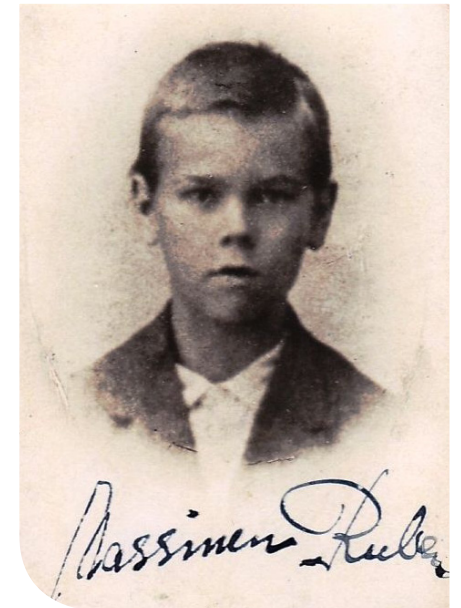
1907. Elämämme Pumpuniemessä Läh-
pjärven rannalla oli onnellista ja aika kului
leppoisasti. Kesällä nautittiin hyvistä uima-
rannoista ja kokeiltiin myös onkimista. Tänä
vuonna saimme myös uuden veljen, Toivon.

1908. Meillä oli sininen ja aika iso vene nimeltä
Aino ja kun isällä kesäisin oli enemmän aikaa
meille lapsille, teimme ikimuistoisia marjaret-
kiä Laatokan saaristoon. - Kerran kun olimme
menossa mustikkaan soutamalla ja äiti piti uis-
tinta, siihen yhtäkkiä tarttui iso hauki, joka sit-
ten pääsi puremaan äitiä sormeeseen. Tämä ai-
heutti suurta hämminkiä meissä lapsissa.

1909. Kesällä lensi taas haikara talomme ylit-
se ja pudotti ensimmäisen tytön meidän per-
heeseen. Siinäkö meillä pojilla, Yrjöllä, Toi-
volla ja minulla, oli ihmettelemistä, että mistä
se sisko pissaa, kun ei ole kikulia! - Talvella
vietin paljon aikaa isän kanssa ja pääsin mu-
kaan jopa vanhaan vesitorniin. Oli tosi jännittä-
vää kiivetä puisia tikapuita ylös asti ja sieltä oli
myös hyvä lasketella suksilla. Kyllä olikin isällä
suksen korjaamista siitä lähtien.

1910. Näihin aikoihin talvetkin rupesivat ole-
maan hauskoja. Varsinkin kun tuo Laatokan
seutu oli runsaslumista. Me Yrjön kanssa oli-
ttiin kuin kaksosia, 11 kk ikäeroa. Kun ei ollut
kuin yksi kelkka, käytiin kerran kysymässä
vanhemmilta, että varjeleekohan se Jumala
joka paikassa. Isä käänsi kirjan lehteä ja sa-
noi, että varjelee varmasti. Niin lähdettiin ulos,
Yrjö ja minä, rohkaistuneina isän sanoista ja
noustiin korkealle Laatokan rantakalliolle, jos-
ta humautettiin alas jäälle. Lasku oli niin jyrkkä,
että puolet siitä oli pelkkää ilmalentoa. Mutta
onneksi kallion juurella oli pari metriä lunta, jo-
hon sukelsimme. Minä, joka istuin takimmaisena,
jäin pinnemmälle ja pääsin viimein kotiin
itkun kanssa: ”Eihän se Jumala varjellutkaan,
kun Yrjö ei pääse pois lumesta!” Isälle ja äidille
tuli kiire kaivamaan Yrjöä hangesta. Kenkä jäi
sinne.

1911. 6-vuotiaana aloitin koulunkäyntini ala-
koulussa, jonne äitini vei minut ensimmäisen
kerran. Kerran kesän uintiretkellä Yrjö putosi
laiturilta järveen. Juoksin heti isän luo ja se-
litin: ”Yrjö leuallaankin auttaa, mutta ei pääse
järvestä.” 5-vuotiaan Yrjön leuka oli laiturin



10-vuotias Ruben Massinen

reunan päällä ihan vesirajassa, kun isä meni
nostamaan.

1912. Seuraavana kesänä käytiin isän kanssa
kaupungissa elokuvissa. Sinne mentiin sou-
tamalla. Chaplinia ne elokuvat olivat silloin ja
enimmäkseen mykkiä. Kerran kun tultiin taas
isän kanssa elokuvista ja oltiin jo rannassa,
Toivo-veli putosi vuorostaan veneestä järveen.
Hän pelastui, kun saatiin heti ylös. - Elokuussa
meille syntyi Otto-veli. Talvi kului koulua käy-
dessä ja alakoulussa meni vielä tämänkin talvi
opettaja Franssilan kanssa. Kotona isä soitte-
li viulua iltaisin ja vähitellen myös minulle tuli
halu opetella soittamaan. Isä opetti ensin vir-
ren ”Enkeli taivaan lausui näin.” Kyllä siinä jo-
kunen kieli katkesi vuosien mittaan.

1913. 8-vuotiaana siirryin osastokouluun, jos-
sa opettajamme oli Mäntylä, suorajalkainen
mies. Kaikki koulurakennukset - Voimistelutalo,
Käsityötalo, Mallikoulu ja Osastokoulu -
sijaitsivat seminaarialueella sillä koulumme
oli Seminaarin harjoituskoulu. Tyttöille oli eri
koulurakennukset kuin pojille ja juhlasalikes-
jouluihin ja kevättöihin varten oli eri rakennukses-
sa. Alueella sijaitsivat myös naisten ja miesten
asuntolat sekä johtajan talo. Lisäksi oli paja

sekä jalkapallokenttä. Ympäristö oli rehevää ja kaunista: paljon ulkomaisia puita, poppeleita ja lehtikuusia ym. ja rinteet sinisenä metsäorvokkeja. - Kun koulut keväällä loppuivat, mentiin Suistamon Jalovaaraan Myllytaloon Iljin myllylle kesää viettämään. Siellä pääsin isän kanssa lehtiä ajamaan ympäri Kirjavanhden. Matkaa Suistamolle oli 60 km ja yöta oltiin puolivälissä Läskelässä. Myöhemmin

vanhemmat ostivat Myllytalon vierestä Veljakko-jokeen rajautuvan pienen tilan (25 ha) ja isä osti myös hevosen, jolla pellot kynnettiin. Tuolla Veljakko-nimisellä tilalla vietimme kesäsi siitä lähtien.

Ruben Massisen teksteistä oikeudenomistajan luvalla muokannut Eila Nurmela



Massisen perhe Koiton kylässä kauppias Revon entisellä tilalla, jonka Toivo ja Otto ostivat itselleen asutustilaksi. Vas. Otto, Toivo, Ruben, Aino, Kaari ja Martti. Etualalla perheen äiti Gustava Massinen.

Savolaisista sukunimistä ja Laukkasista

Suomessa ensimmäinen sukunimilaki annettiin vasta joulukuussa 1920, se astui voimaan vuoden 1921 alussa. Lain ensimmäisen pykälän tekstin mukaisesti jokaisella Suomen kansalaisella tulee olla määrätty sukunimi. Henkilöt, joilla ei lain voimaan tullessa ollut sukunimeä, olivat velvollisia ottamaan sen yhden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Nimi oli ilmoitettava oman seurakunnan papille ja se oli kirjoitettava kirkonkirjaan. Uusin Suomessa säädetty sukunimilaki on ollut voimassa 1.1.1986 alkaen.

Sukunimiä on Suomessa kuitenkin ollut olemassa jo varhaisella keskiajalla. Aatelisilla sukunimen käyttö perustui käytännön tarpeisiin eli perintöoikeuksien selvittämiseen. Tiettyyn sukuun tai perheeseen kuuluminen oli helppo selvittää pelkän suullisen tiedon perusteella niin kauan, kun väestöä oli vähän eikä kansa liikkunut kauas kotiseuduiltaan. Kaikkein varhaisimmat sukuselvitykset on tehty muinaisessa Egyptissä. Raamattunsa hyvin lukeneet tietävät, että sieltä löytyy useita sukuketjujen kuvauksia.

Vanhimmat suomalaiset sukunimet ovat peräisin keskiajalta. Itä-suomen talonpojat kehittivät jo varhain sukujärjestelmän, jossa perheet alkoivat käyttää kollektiivinimeä. Järjestelmä vakiintui ennen kaikkea liikkuvan elämäntavan vuoksi. Yhteinen nimi ilmaisi ketä mihinkin perhekuntaan kuului ja mille perheelle mikäkin eräalue tai kaskimaa kuului.

Eräitten tutkijoiden mukaan tavalliset savolaiset kansalaiset ottivat käyttöön sukunimen ennen muita suomalaisheimoja jo 1200-luvulla. Saimaan rannoilla Savilahden eli nykyisen Mikkelin seudulla syntyi maamme ja ehkä koko maailman vanhin rahvaan käytössä ollut sukunimijärjestelmä. Tapa levisi koko Itä-Suomeen ja oli käytössä läpi Ruotsin valan ja autonomian ajan lähes koko Savossa ja Karjalassa. Läntisessä Suomessa käytettiin vielä 1800-luvun lopullakin son (poika) ja dotter (tytär) -loppuisia eli patronyyminimiä etunimen lisäksi. Silloin sisaruksilla oli tavallaan erilainen lisänimi kuten Matts Mattsson ja Ing-

rid Mattsdotter. Vielä 1900-luvun alkupuolelle saakka naiset säilyttivät oman sukunimensä naimisiin mennessään. Joissakin sukukirjoissa on virheellisesti muutettu vanhimpien avioparien kohdalla naisen sukunimeksi aviopuolison nimi. Se saattaa joskus johtaa lukijat harhateille. Vasta vuonna 1929 säädetyn lain mukaan naisen tuli ottaa joko miehensä sukunimi tai ns kaksoissukunimi. Vuoden 1986 lain myötä sallittiin naisen ottaa avioituessaan käyttöön miehen sukunimi, säilyttää oma sukunimensä tai käyttää kaksoisnimeä.

Savolaisen sukunimen tunnuksena voidaan pitää nen – päätettä. Näitä nimiä on esiintynyt asiakirjoissa jo 1300-luvulla. Nykyisistä suomalaisista sukunimistä n 10% on nen –loppuisia.

Muutamat savolaisen "aateliston" suvuita ovat melko paikallisia. Suvut ovat asuneet samoissa pitäjissä ja kylissä vuosisatoja ja sukunimitihentymää esiintyy näissä kylissä edelleenkin. Esimerkiksi suku Ahvenainen on lähes pelkästään Mäntyharjulla esiintyvä nimi, samoin Himanen Ristiinan Himalansaareissa, Hokkanen Kangasnimien Hokanniemen kylässä ja Kosonen Savonlinnan ympäristössä.

Laukkanen – sukunimi on mainittu 1500-luvulla kaikissa Savon silloisissa pitäjissä. Nimi Laukkanen ei ole pelkästään savolainen sukunimi, vaan sitä on esiintynyt samoihin aikoihin myös Karjalassa, Rautalammilla, Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Tosin savolaiset muuttivat jo varhain Savilahden ja Juvan seuduilta pohjoisiin erämaihin paremmille metsästysmaille ja eräitten arvioitten mukaan veropakolaisiksikin. Saattaa olla, että sukunimi on kulkeutunut muuttajien mukana.

V 1890 oli Savon maaseudulla 122 "suursukua" eli sukujia joissa saman nen -loppuisen sukunimen kantajia oli vähintään 500 henkilöä. Näihin "suursukuihin" eli savolaiseen "aatelistoon" lukeutuivat myös Laukkaset. Koko Savossa on käytössä nykyään noin 2500 sukunimeä.

Sukunimestä Laukkanen on vuosisatojen aikana kehittynyt muunnoksia: mm Laukka, Laukkoinen, Laukkonen, Laukka, Lukkari. Osa niistä on vakiintunut suvun nimeksi. Muunnoksia syntyi mm siten, että pappiloiden kirjurit olivat usein ruotsinkielisiä ja kirjoittivat nimet kuulemansa ääntämyksen mukaan. Kirjoitus- ja lukutaito kansan keskuudessa oli erittäin vähäistä, joten henkilöt eivät itse ehkä pystyneet kertomaan nimensä oikeaa kirjoitusmuotoa.

Nimet Laukka, Laukko ja Laukkari ovat puolestaan muunnoksia koko maassa suosituista pyhimysnimistä Laurentius. Se on tullut vanhassa Suomessa käyttöön sekä idästä että lännestä.

Jarmo Paikkala arvioi, että Laukkasten kantasä on ollut etunimeltään Laukka ja koko sukukuntaa eli klaania on alettu nimittää Laukoiksi. 1600-luvulla eri asiakirjoissa nimi Laukkanen

kirjoitettiin vanhassa asussa: Lauckainen. Vielä 1830-luvulla kirkonkirjoissa nimi kirjoitettiin muodossa Lauckain, sen jälkeen yleistyi nopeasti muoto Lauckanen. On makuasia kirjoitetaanko nimi sukutauluihin ja -kirjoihin niiden vanhojen kirjoitusasujen mukaisina vai nyky-muodossa Laukkanen. Allekirjoittanutta vähättää käyttää aina asiakirjoista löytyvää kirjoitusasua.

Ritva Laukkanen

Lähteitä

Marja Huovila, Pirkko Liskola, Kari-Matti Piilahti: Sukututkimuksen käsikirja
O. A. Kallio: Savolaisia sukuja ja sukunimiä
Pirjo Mikkonen, Sirkka Paikkala, luku Sukunimet teoksessa Suuri suomalainen nimikirja
Jarmo Paikkala: Muistiinpanoja Laukkasten suvusta

Suku kansien väliin

Olen monien vuosien saatossa tutkinut Räisälän Haaparannan Laukkasten sukua.

Tutustunut olen moniin ihmisiin, joita en ennen tiennyt olevankaan ja kuullut monesta sukulaisestani. Olen kirjoittanut kirjoittamattoman määrän kirjeitä ja kertonut kuka olen ja miksi kirjoitan. Ensin otin selville isoäitini Helmin sisarukset ja heidän syntymäaikansa, missä he ovat asuneet ja mitä tehneet sekä kuolinaikansa ja muun jälkipolvensa, joka on aina vaikeampaa. Kun se oli selvillä, minulla jo oli kuitenkin Helmin isän ja hänen kolmen veljensä tiedot. Mietin että olisi mukava saada näkyvyyttä näille ihmisille eli valokuva. Halusin tietää minkä näköisiä he ovat olleet ja ovat. Siksi laitoin valtavan kirjeruljanssin päälle, pyysin suvulta valokuvia lainaan. Kuvat skannaisin tietokoneella ja jos heillä oli jotain tietoa niin otin kaiken mielelläni vastaan, myös tarinoita ja kirjoituksia. Tallensin kaiken kansiooni. Valokuvia sainkin aika paljon, skannasin ja läheitin takaisin. Joissakin kirjeissä oli myös joitain sellaisten sukulaisen osoitteita, joista en tien-

nyt ja taas kynä sahuamaan. Joku osoite oli USA:sta ja Kanadasta, sinne kirjoittaessani käytin veljeäni apuna, koska hän hallitsee englannin kielen kun minä en kirjoita niin hyvää englantia. Kirjoitin Jussille kirjeen ja hän käänsi sen englanniksi. Hänellä englantia on hallussa, kun on joutunut työnsä puolesta matkustamaan ulkomailla. Sain myös kirjoituksia jonkun verran, evakkomatkoista ja muista kertomuksista. Isäni ehti myös kertoa nauhurille jotain, josta sain monta juttua.

Myös Helmi oli aikanaan kertonut paljon, vaikka asiat menivätkin meiltä kakaroilta aika lailla yhdestä korvasta sisään ja toisesta ulos. Kun hän kertoi niin paljon ja monta kertaa, ettei jaksanut enää kuunnella. Meille tuli jonkinlainen suodatin. Kun kysyin sisaruksiltani muistatko mitä Helmi kertoi? Sain vastauksen etten minä mitään muista. Itse sukututkimusta tehdessäni aloin muistaa asioita, joista hän kertoi, ne jostain kumman syystä tulivat mieleeni ja kysyin äidiltäni että oliko asia näin? Vastaus oli että kyllä tai sitten äiti ei muistanut asiaa. Onneksi

äitini muisti on hyvä ja hän kertoi monta tarinaa ja kirjoitusta. Otin myös puhelimella yhteyttä sukulaisilleni. Monta tarinaa ja jutunjuonta joka oli jo ehkä kansiossani yhdellä tapaa kerrottuna, joku kertoi siitä oman versionsa ja se hän on aina oikea. Kuulin sitä kautta asioita, jotka olisivat muuten voineet mennä hautaan kertojan mukana ja kun yritin kerrankin soittaa uudelleen samalle henkilölle, enkä saanut häntä kiinni. Luin muutamaa viikkoa myöhemmin lehdestä kuolinilmoituksen. Isältänikin olisin vielä kysynyt monta asiaa, mutta se on myöhäistä. Siksi yritän saada vanhoja valokuvia ja kertomuksia, jotka tallentuvat edes jotenkin.

Helmin veli lähti sanotaanko isolle mantereelle. Helmi sanoi aina että Erik lähti Amerikkaan, mutta kun yritin saada selville ulkoasianministeriöstä, ei häntä löytynyt USA:sta. Sitten mietin että moni Laukkanenhan meni Kanadaan ja sieltähän Erik löytyi, Porth Arthurista. Hän oli ollut kaivoksessa ja jäänyt maavallin alle siellä 1954. Erikistä on kuva, mutta kesti vuosia ennen kuin sain sen. Pekan lapsista Erik lähti Kanadaan 1929 Hangosta, viimeisiin lähteviin laivoihin jotka kulkivat ulkomaille ja nimensä passiin vaihtoi ”Erikiksi”. Pekan veljen Heikin lapsista lähti kolme. Anne-Maria, Toivo ja Heikki, kuka Kanadaan, kuka USA:an. Anne-Maria muutti Kanadaan Ernestin kanssa. Toivo ja Heikki matkustivat 1917 Kanadaan jonne Heikki jäi, käyden tosin vihillä Suomessa ja palasi. Toivo asui muutaman kuukauden Kanadassa ja lähti tutkimaan USA:ta menen vihille Hilman kanssa. Siellä on jälkipolvi tälläkin hetkellä. Juhon lapsista lähti Juhon, hän lähti 1917 Majun kanssa ja he asettuivat Marylandiin.

Kun olen seurannut Laukkasten nimiä niin Heikki, Juho ja Matti ovat melkeinpä suosituimmat. Kun vuosia kului aloin miettiä että olisi mukava saada asioita kansien väliin. En vain saanut aikaiseksi ja kuka se olisi tehnyt ja kustantajakin maksaisi ja niin edes päin, asia jäi sille asteelle. Kunnnes, eräs Laukkasen suvun jäsen sanoi puhelimesta puhuessamme:



Sukukirja

Tee kirja! Se tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta, nopeasti. Sinullahan on aineistoa. Meikä oli että jaa, katsotaan mitä tapahtuu. Mitään ei tapahtunut kunnes aloin kopioida vanhoja kauppakirjoja ja muita papereita ja sitä mukaa laittaa kansioon, sekä tarinoita ja evakkokirjoituksia ja saamiani kirjoituksia samaan kansioon. Soitin Sepolle ja kysyin että onko sinulla mitään vaikkapa evakkokirjoitusta? Hän mietti hetken ja sanoi että saisikohan tuota mitään paperille? Loppujen lopuksi sain kaksikin kirjoitusta. Kyllähän minulla aineistoa olisi mutta aina on todella se, kuka tekee sen kokoamisen, hänen pitää olla henkilö joka hallitsee sen eikä vain sutaise tuosta vain tekstiä ja kuvaa perä jälkeen. Onneksi olin jokunen vuosi sitten ollut kansalaisopiston kirjoituskursilla. Opettaja oli pätevä ja monitaitoinen, hän teki teatteria, kirjoja ym. Niinpä kun näin Karia viime syksynä kysyin lähtisikö hän tekemään sukukirjaa. Eli kolmesta veljestä heidän puolisoista, lapsista ym. jälkipolvesta. Karihan suostui, otti tietoni ja vuoden alussa pidettiin ensimmäinen opuksen kokoamistuokio. Karilla on ollut monta asiaa päällekkäin että ei ole oikein ehtinyt tehdä opusta, mutta kyllä se iloksi muuttuu kun ensimmäisen kirjan käteen saa.

Teksti ja kuva Jaana Väisänen



Sukuneuvosto

Sukuneuvosto kokoontui 6.2.2016 opetusravintola Paviljongissa Savonlinnassa. Päätöksiä tehtiin:

- Hyväksyttiin vuoden 2015 toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Ne esitellään sukukokoukselle 2018.
 - Hyväksyttiin toimintasuunnitelma kaudelle 2016 -2018 ja talousarvio vuodelle 2016.
 - Valittiin Laukkaset lehden teemat vuosille 2016 -2018: koko kauden kaikissa numeroissa käsitellään sukututkimusta
- Erityisteemat:**
2016: Kevät: Vanhat esineet kertovat, syksy: Ulkomailla asuneet ja asuvat Laukkaset.
2017: Kevät: Ranta-Laukkaset eli veden äärellä asuvat/asuneet Laukkaset, syksy: Sota-ajalla eläneiden kertomukset (myös lapsuusajan kokemuksia ja muistoja).
2018: Sukututkimus ja kutsu sukukokoukseen.
- Sukukirjahankkeen toteuttajaksi valittiin Ari Kolehmainen.
 - Sovittiin laskujen hyväksymiskäytäntö.

Sukuneuvoston seuraava kokous on la 27.08.2016 Mikkelissä.

Sukukirja

Sukukirjatoimikunta (Ansa Haapalainen, Leo Laakko, Oskari Laukkanen, Ritva Laukkanen) kokoontui 29.1.2016 Joroisissa. Ansa Haapalainen ja Ritva Laukkanen allekirjoittivat sukukirjan toimittamissopimuksen Ari Kolehmaisella kanssa 19.02.2016 Mikkelissä. Toimikunta tapaa Ari Kolehmaisella seuraavan kerran toukokuussa. Toimikunnan tehtävänä on seurata hankkeen edistymistä ja auttaa materiaalien etsimisessä kykyjensä mukaan. Kirja on tarkoitus saada valmiiksi seuraavaan sukukokoukseen mennessä.

Olethan huomannut edellisessä lehdessä kirjoituksen DNA-tutkimuksesta, se edistää sukuhaarojen yhdistämistä tavoitetta. Katso myös Ari Kolehmaisella kirjoitus tässä lehdessä.

Kirjoitukset Laukkaset - lehteen

Kaikki sukuseuran jäsenet voivat lähettää kirjoituksia lehteemme, ne voivat olla mistä tahansa aiheesta, kunhan ovat Laukkasia tai yleisesti teema-aiheita koskevia juttuja. Jos jäsenellä ei ole sähköpostia, varmaankin jokaisella on lähisuvussa tai ystäväpiirissä joku, joka voi toimia postin välittäjänä. Jos ei postituspapua löydy, ei sekään ole este kirjoitusten

lähettämiselle. Voit lähettää tekstin myös paperiversiolla, jopa käsin kirjoitettuna (selkeä käsiala!) lehden kokoajalle eli osoitteeseen Ritva Laukkanen, Vanamonkuja 2 B, 50120 Mikkelä. Oikeinkirjoituksesta ei kannata ottaa suurta huolta, tarvittaessa oikolukijamme hoitaa asian kuntoon. Murrekieliset tekstit julkaisemme kirjoittajan lähettämässä muodossa. Jos lähetät kirjoituksen mukana kuvia, ne skannataan sukuseuran skannerilla ja palautetaan Sinulle ilmoittamaasi osoitteeseen.

Ohjeet

Kirjoita tekstisi fontilla Arial 10, riviväli 1,5 ja tallenna RTF - muodossa. Laita kuvat ja teksti liitteinä osoitteeseen laukkaset.lehti@gmail.com. Anna tekstille ja kuvalle nimi, joka yhdistää ne toisiinsa ja joka kuvaa aiheesi, esim Manta-mummon muisteluita, Joukon vuodet Irlannissa jne. Tekstiä saa olla enintään 2 A-nelosen verran. Kuvakoko enintään 2592 x 1936 ja pikseleitä vähintään 300 dpi.. Kuvien julkaisu vaatii kuvan omistajan luvan, omat otokset eivät vaadi lupaa kuin Sinulta itseltäsi. Kerro myös, ketä tai mitä kuva esittää ja milloin ja missä kuva on otettu.

Muista laittaa lähetykseesi myös omat yhteystietosi mahdollisia tarkennuksia varten. Syksyn numeroon tulevat kirjoitukset on lähetettävä 14.10.2016 mennessä.

Korjaus

Viime numerossa oli puheenjohtajan puhelinnumerossa virhe. Sukuneuvoston yhteystiedoissa viimeisellä sivulla on tässä lehdessä oikea numero. Pahoittelen virhettä.

Hei kaikki Kinttaan Laukkaset



Sukutapaaminen 02.07.2016. klo12.00.

Eila Jääskeläisen ja Valto Mäkelän luona Hollolan Kalliolassa, osoite: Korpimaantie 45 Kalliola Hollola.

Kaikki Kinttaan Laukkaset ja heidän jälkipolvensa perheineen ovat tervetulleita.

Ruokailu on tarkoitus aloittaa noin klo 13.00. Pyytäisimme sitovan ilmoituksen 11.06.2016 mennessä, lähinnä ruokatarjoiluun vuoksi. Ilmoitathan myös jos on ruoka-aine allergioita.

Yhteystiedot, mihin voi ilmoittaa saapumisesta: Eila Jääskeläinen 0503789730 sp: eila.jaaskelainen@luukku.com Leo Laakko 0443237475 sp: leo.laakko@gmail.com

Helsinki – Mikkelä moottoritie n:o 4 E 75. Poistu Moottoritieltä Kariston liittymästä no: 18. Käänny Jämsä, Vääkysy suuntaan. Aja HOLMAN KYMIJÄRVEN MAANTIE n:o 24 noin 4 km. Käänny risteyksestä oikealle Vääkysin suuntaan. Aja VÄÄKSYNTIE n:o 24 Vääkysin suuntaan 6.6 km. Pienen sillan jälkeen lähtee oikealle tie jossa sininen tieviitta URAJARVI. Tien nimi on PITKÄNSILLANTIE. Aja sitä noin 2.2 km. Käänny risteyksestä vasemmalle KORPIMAANTIELLE. Aja sitä noin 500 m. Pienen metsikön jälkeen lähtee pihatie oikealle ja risteyksessä on kyltti LAUKKASET. Aja noin 100 m ja olet tullut määränpähän. TERVETULOA

Ystävällisen kevät terveisin Eila, Valto ja Leo

Toimituksen lisäys:Pohjoisesta valtatie 5:ltä tulijoille: poistu liittymästä 21 suuntaan Asikkala, aja 0,6 km, käänny oikealle Vääkysyntielle suuntaan Asikkala, Härkälä, aja 7,8 km, käänny oikealle tielle Korpimaantie, aja 442 m ja olet melkein perillä. Katso edellä olevat ohjeet kohdasta pienen metsikön.....

Sukuseuran tuotteita saatavissa



SEINÄ-
VAAKUNA
14 x 21 cm

25€



Tuliaisesti
ja
merkkipäivä-
lahjaksi
PÖYTÄLIPPU

30€

ISÄNNÄNVIIRI
Kahta pituutta
3 tai 4 m

60€

RINTAMERKKI
(pinssi)

5€



KOLMIOLIPPU

10€



160 sivuinen
KEITTOKIRJA

30€



MUISTIKIRJA
70 x 110 mm

2⁵⁰



KAUPPAKASSI 3⁵⁰

TEE TILAUS:

Soita Pekka Väisänen
puh. 044 3073 468

Hintoihin lisätään
pakkaus- ja postituskulut.

tai s-postilla: jaana-annikki@hotmail.fi

Saran valmistus

Näin valmistettiin sarkaa (kangasta) Säämingin pitäjän Pellossalon kylässä vielä 1960-luvulla.

Lampaan villa karstataan (kartataan) lepeiksi ja kehrätään sopivan paksuiseksi langaksi. Langat kerrataan loimiksi ja pannaan kangaspuihin. Jos halutaan kokovillaista sarkaa, pannaan sekä loimet, että kuteet villalangasta. Myös käytetään pumpulilankaa loimena, jolloin pannaan joka toinen lanka pumpulilangasta ja joka toinen villalangasta. Kangas kudotaan toimikkaaksi halutun leveänä.

Kankaan valmistuttua se vanutetaan ns. sarkarullassa saraksi. Vanutus tapahtuu ulkona, sillä sarka vanuakseen tarvitsee paljon vettä. Vanutus on raskasta työtä, joten siinä tarvitaan jopa 6-8 henkilöä. Koska työ kestää monta tuntia, täytyy olla myös varamiehiä. Kesto aika on 4-5 tuntia.

Sarkarulla: Sarkarullaan kuuluu kaksi osaa, pohja ja kansi. Pohja on kolmen metrin pituinen ja se on tehty leveistä ja paksuista lankuista. Pohjaan kuuluvat myös korkeat laidat, joten se on laatikkonäköinen, josta päädyt puuttuvat. Se on tavallisesti pukkien päällä. Pohjalankussa ovat samanlaiset pykälät kuin kaulauslaudassa. – Kannessa ovat myös samanlaiset pykälät kuin pohjassakin. Se on valmistettu kahdesta lankusta ja on hyvin painava. Painavuutta vanutuksessa tarvitaan. Siksi usein kannen päälle pannaan kiviä lisäpainoksi. Kannessa ovat myös tapit ja kä-

densijat vetämistä ja työntämistä varten. Työn helpottamiseksi käytetään kannen ja pohjan välissä pieniä pulikoita.

Vanutus: Kangas pannaan kannen ja pohjan väliin. Se on ennen rullaan laittamista kasteltu kuumassa vedessä ja saippuoitu kauttaaltaan. Kangasta ei levitetä aivan suoraksi pohjalle, vaan se pannaan hiukan huolimattomasti levälleen. Päälle panna vielä kuumaa vettä ja saippuapaloja. Kantta vedetään edestakaisin kankaan päällä, jolloin se menee usein kokoon. Tällöin kansi nostetaan pois kankaan päältä ja oiotaan sekä saippuoidaan uudelleen. Tämä toistuu useasti loimet ja kuteet eivät enää erotu ja kangas on nukkaantunut. Nyt kangas on vanunut tarpeeksi ja se voidaan huuhtoa puhtaaksi ja oikoa. Se kierretään pulikalle ja kaulitaan, jotta se tiukkaantuu ja oikeaa. Puhdas kangas pannaan sen ympärille ja pannaan nyt miettoon leivinuuniin kuivumaan. Väliä sitä on kuitenkin kaulittava, jotta se oikenis paremmin. Uunissa se ei kuitenkaan kuivu aivan kuivaksi, mutta sitten se pannaan orrelle kuivumaan. Nyt sarka on valmiina käytettäväksi pukimien tekoon.

Allekirjoittanut on saanut lapsuudessa (1940-50-l.) seurata saran valmistusta ja istua em. kannen päällä lisäpainona serkkujen kanssa. Taisipa tulla palkaksi housukangasta.

Päiviö Turtiainen
(mummoni Alma Makkosen haastattelu 1962)

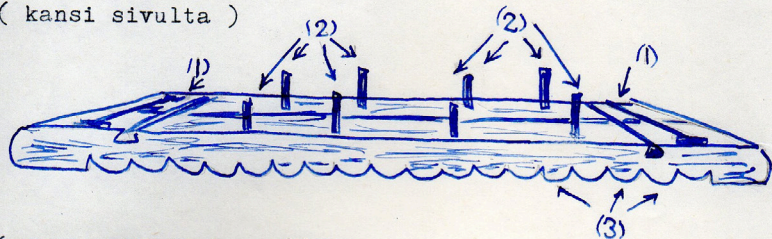
S A R K A R U L L A:

Piirrokseni sarkarullasta

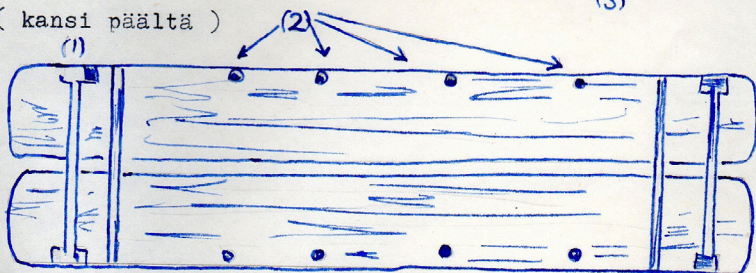
KANSI:

- kädensijat 1
- tapit 2
- nykälät 3

(kansi sivulta)



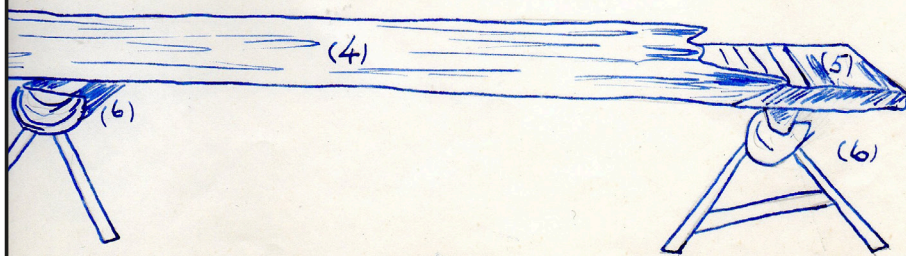
(kansi päältä)



POHJA:

- sivulauta 4
- pohja 5
- pukit 6

(pohja sivulta)



Vanhat esineet kertovat

Jokainen esine voi kertoa meille,
miten se liittyy elämämme teille.

Moninaiset niissä muistojen aiheet,
historiat, tapahtumat ja elämän vaiheet.

Osalla muistoarvo on suuri:
perhejuhla- ja merkkipäivälahjat juuri.

Joku häälahja vuosikymmenet kulkee,
läpi elämän muistoja avaa ja sulkee.

Rakas esine lapsilta vanhemmille
ja on löytynyt paras paikka sille.

Koulutoverin lahja tai sukulaisen,
joka on jo päättänyt matkan maisen.

On sota-ajan muistoja rintamalta,
tai pula-ajan tuotteita tiskin alta.

Ne kertovat selviytymistarinoista
ja historiaakin monen moista.

Joku kaikkea säilyttää ja vaalii,
ikänsä keräilee ja kasaan haalii.

Esineistä voi lukea Suomen vaiheet,
nousukausien tulon ja muotiaiheet.

Miten materiaalit vaihtuu ja muuttuu,
kun jotain tärkeää käytöstä puuttuu.

Joku kaikkea vanhaa kunnioittaa
ja sitä säilyttää yli kaiken koittaa.

Joku hävittää vanhan uuden tieltä
eikä löydä vanhassa mitään mieltä.

Vanhat esineet kertovat tarinaa,
mistä myös historian kirjan saa:

kulttuurista, muodista, elämästä,
joku saa harrastuksenkin tästä.

Niistä teknisen kehityksenkin voi lukea,
ja ne antavat luovuudelle tukea.

Kun vanhaksi jonkun esineen luulet,
istu sen ääreen ja tarinan kuulet.

Sen tulee elää omassa ajassaan
ja historiansa keskellä majassaan.

Sirpa Herve (o.s. Laukkanen)

Virsikannel

Virsikannel on virsien säestyksessä käytetty yksikielinen jousisoitin, jossa on suorakaiteen muotoinen puinen kaikukoppa.

Luulin suvussamme olevaa virsikannelta vanhemmaksi soittimeksi kuin se onkaan. Mutta sen esikuva monokord onkin sitten jo paljon vanhempi, se kehiteltiin 500-luvulla. Se oli yksikielinen soitin, jossa oli jänteellä varustettu resonanssilaatikko äänen vahvistamista varten. Sitä soitettiin näppäilemällä ja toisella kädellä paineltiin kieltä kevyesti puupalan avulla. Soittimen kannessa oli merkittynä sävelten asemat. Kului vielä toiset viisisataa vuotta ennen kuin italialainen muusikkomunkki rupesi käyttämään sitä kuoropoikien laulun opetuksessa.

Tanskassa monokord otettiin käyttöön opetusvälineenä Kööpenhaminan kouluissa 1820-luvulla. Siten saatiin kohennettua koululaisten laulutaitoa. Monilla köyhtyneillä seurakunnilla ei ollut varaa hankkia urkuja ja siksi monokord yleisty myös kirkoissa säestysinstrumenttina.

Ruotsissa soittimeen tehtiin joitain muutoksia, sävelasteikko numeroitiin ja soitinta soitettiin numeronuottikirjoista. Alettiin myös käyttää jouta, jolla saatiin virsien laulamiseen tarvittavia pitkiä ääniä. Samalla soitin sai uuden nimen psalmodikon.

Suomeen soitin tuli 1800-luvun puolivälissä ja sai nimekseen virsikannel tai virsikantele.



Se oli usein ainoa soitin kirkollisten toimitusten yhteydessä. Koska sitä oli helppo opetella soittamaan ja sen sai rakennettua itse, tuli siitä varsin suosittu joka kodin soitin. Mutta numeronuottikirjoista sen sijaan oli pulaa ja kalliin hintansa vuoksi niitä ei kyetty hankkimaan joka taloon. Joten sittemmin soittotaito pääsi monelta rapistumaan ja virsikannel jouti roikkumaan tuvan seinälle.

Meidän suvussamme olevan virsikanteleen on rakentanut äitini (Maire) äidin (Elin Sofia) isä (Sylvester Simonpoika) tai isoisä (Matti Samuelinpoika), he olivat kumpikin syntyneet 1830-luvulla. Isoäitini kyllä aikoinaan kertoi, kumpi se tekijä oli, mutta olen sen valitettavasti unohtanut. Soittimen etukannessa sävelasteikko ei ole numeroitu vaan siinä on koristeelliset kirjaimet. Muistan lapsuudesta hartaustilaisuuden, joka pidettiin naapurissa asuneen vanhan tädin kammariassa. Kanttori, jolla oli paksut mustat kulmakarvat ja kantava, uljas ääni, etsi sopivan sävelkorkeuden ääniraudalla ennen laulun aloitusta ja isoäitini säesti virren veisuuta virsikanteleella. Me lapset emme sinne kammariin arkena päässeetkään. Kanttorin nimi oli muuten osuvasti Salokannel.

Anne-Marita Laukkanen
lähteet: Sukututkijan loppuvuosi: Virsikanteleesta, Ismon tarinoita: Monochord, Psalmodikon ja Virsikannel

Tuohikontti

Kun eräs sukulaiseni aloitti koulun käynnin kauan sitten, hän sai ensimmäiseksi koulurepukseen tuohikontin. Hän aloitti Karjalassa ja kun joutui evakkoon vanhempiensa kanssa jatkoi kouluansa tuohikontti selässänään. Kontti oli tehty koivun pintakerroksesta eli tuohesta. Tuohikontissa on ollut läppä, joka on sidottu nahalla tai muulla vastaavalla tuohikontin alaosaan kiinni, jotta konttiin ei menisi kosteus ja kaikki minkä sinne laittaa pysyisi siellä. Hyvin tuohikontissa varmaan sen aikaisen kirjat pysyivät kuivina sekä eväät, jotka tietysti piti olla mukana. Eihän silloin ollut vielä kouluruokaa koulussa kuten nykyään. Tuohikontti vain selkään ja menoksi aamulla koulua kohti, niin monta vuotta kuin silloin koulua käytiin. Sen jälkeen tuohikontti on varmasti ollut monessa paikassa mukana, eväiden ja vaatteiden kuljetusta varten. Kun on menty töihin ja pitänyt olla savotoillakin kuivat vaatteet. Tuohikonttissahan ne ovat kulkeneet. Sitten kun on jo saatu reppuja kaupasta ja on ollut rahaa ostaa sellainen, niin tuohikontti on jäänyt hetkeksi nurkkaan. Reppu on tehnyt sen työn minkä tuohikontti aloitti. Ajan saatossa tuohikontti löysi paikkansa koristeena ja muistoesineenä seinältä. Siellä se vieläkin on. "Voi kun se osaisi puhua, niin kertoisi monta tarinaa; missä olet käynyt ja kuka on tuohikontin selkäänsä laittanut. Seinällä odotat ja seuraat nykyistä elämänmenoa ja jos osaisit puhua, sanoisit varmaan, että kyllä ovat ajat muuttuneet siitä, kun ensi kerran koululaisen kanssa kouluun lähdit."

Kirj. ja kuva
Jaana Väisänen



Pitkävartinen piippu

Minulla on Taito-enon peruja pitkävartinen letkupiippu, tosin se letkuosa puuttuu. Enoni haltuun se oli joutunut joskus sodan aikana, tarkemmin hän ei siitä kertonut.

Piipun kokonaispituus on 55 cm, varsi on kauniisti kirjailtu pikkuruisin värikkäin helmin ja yläpäässä on kierteet, joihin puutuva letkuosa sopisi. Piipun pesä on tehty merenvahasta ja sen alapuolella on pieni soikea hopeinen levy, joka nojaa pöydän pintaan piippua poltettaessa. Hopeisissa heloissa on leimat, joista en ole varma, mitä ne tarkoittavat ja siksi lähetin arviointikyselyn asiantuntijalle. Valitettavasti hän ei löytänyt tietoja tarkistusleimassa olevasta tekijästä, nimikirjaimet LL. Selvisi kuitenkin, että piippu on tehty Viipurissa vuonna 1851. Internetistä löysin erään antiikkiliikkeen sivustolta samannäköisen piipun, joka myös oli peräisin 1800-luvulta ja sen tekijäkin oli tiedossa.

Voi, tietäisinpä, kenen tämä piippu on alun perin ollut ja ketkä kaikki sitä ovat tuprutelleet ja millaisessa seurassa!

Anne-Marita Laukkanen



Vanha piironki kertoo

Nuori mies rakensi minut 20-luvun alussa nuorikolleen lahjaksi. Kolme alalaatikkoo ovat leveitä ja ylimpänä on kaksi kapeampaa laatikkoo. Laatikon salvokset on hyvin tehty. Aluksi olin vain puupintainen, mutta myöhemmin sain pintaani viininpunaisen maalikerroksen.

Pariskunta asettui asumaan Keiteleen rannalle, Paatelan kylälle. Mökissä oli eteisen lisäksi vain tupa ja kamari. Talo sijaitsi luonnonkauniilla paikalla, nykyisen Keitele – Päijänne-kanavan alkusijoilla. Minut sijoitettiin peräkamariin. Laatikoissani säilytettiin perheen paremmat alusvaatteet, vähäiset liinavaatteet ja tärkeät paperit. Pälläni oli usein kaunis, käsin kirjottu liina ja perheen valokuvat. Olin talon arvokas huonekalu.

Perheeseen syntyi muutama lapsi. Nämä kasvoivat ja kävivät koulunsa. Pojista tuli miehiä. Sota vei pojista toisen. Vanha pari siirtyi manan majoille. Nuorempi pojista avioitui sodan jälkeen ja asettui mökkiin nuoren vaimonsa kanssa. Tähän perheeseen syntyi tytär ja poika. Lasten oli hyvä kasvaa kauniin järviluonnon keskellä.

1960-luvulla torppa tyhjentyi. Lapset lähtivät ammattioppiin toisaalle. Perheet perustettiin muualle. Vanhukset siirtyivät helpompiin oloihin taajamaan. Mökki jäi tyhjilleen.

Aluksi kesiä vietettiin rantatorpassa, mutta vähitellen elämä kauppalassa ja kaupungissa alkoi kiinnostaa enemmän. Talo alkoi ränsistyä. Kukaan ei huolehtinut kunnossapidosta. Aittarakennuksiin kertyi monenlaista rojua: käytöstä poistettuja vaatteita, kenkäräjoja ja rikkiäisiä tarvekaluja. Vuori kasvoi melkein kattoon asti.

Mökkiin jäi sorvattujalkainen pöytä, karmituolit, vanha arkku, nojatuolit ja minä. Olimme unohduksissa monta vuotta.

Joskus 1970-luvun lopulla, hiihto- tai pääsiäisloman aikoihin, tupaan saapui ryhmä iloisia nuoria naisia. Olivat kuulemma vastakkaiselta rannalta hiihtoretkelle saapuneita Laukkasen tyttöjä. He ihastelivat meitä, vanhoja, kuluneita

ja väsyneitä huonekaluja. Heillä tuntui olevan halu selvittää, kuka talon omistaa ja saisiko vanhat huonekalut vielä pelastettua.

Omistussuhteet selvisivät, ja jo samalla viikolla pihaan ajoi kauppias-Laukkasen Mersu peräkärry koukkuun kiinnitettynä. Innostuneet naiset Arja, Ansa ja Anu kantoivat meidät kärryyn, ja niin alkoi matkamme kohti uutta elämää. Niin luulimme!

Meidät kuitenkin vietiin ulkovarastoon, ja jonkin vuoden kuluttua meidät muutettiin Mikkeeliin. Osa meistä joutui talon alle varastoon ja osa pääsi ulkorakennukseen vähän parempiin oloihin. Kului vuosia, kunnes 2000-luvun alkupuolella meidät kaivettiin esiin varastojen uumenista. Laukkasen Anu kunnostutti keittiön tuolit ja Haapalaisen Ansa minut. Minun maaliini poistettiin ja sain pintaani lakkauksen.

Löysin paikkani Ansan (on kuulemma Laukkasten Sukuseuran nykyinen puheenjohtaja)



Kuva: Vanha piironki ja kaapin uumenista esiin nostettu voipyyty

eteisestä. Olen nykyään hyvin tarpeellinen. Alalaatikoissani säilytetään huiveja, lapasia ja myssyjä. Ylälaatikoissa on tarpeelliset, usein tarvittavat pikkutavarat. Jouluna päälläni ovat tontut ja pääsiäisenä jänikset. Taidan nähdä vielä 100-vuotissyntymäpäiväni.

Hieno juttu!

Ai niin! Mökistä tuo Ansa pelasti myös Arabian täysin ehjän voipyytyn. Se taitaa tavallisesti olla kaapin uumenissa. Onneksi minulla on vielä nykyin mahdollisuus muistella elämäämme Keiteleen rannalta Savon Pariisiin yhdessä kohtalotoverini kanssa.

Ansa Haapalainen

Vanha öljylamppu

Kotiin on kerääntynyt kaikenlaista tavaraa vuosien varrelta. Väliin kannan hylättyjä tavaroita roskakoriin tai kirpputorille. Kotonani on muutamia esineitä, jotka kertovat lapsuusvuosistani ja jotkut esineet ovat vanhempiakin kuin minä, enkä missään tapauksessa heitä niitä pois. Iän myötä olen alkanut pitää kaikesta vanhasta ja myös syksystä, jopa loppusyksyn päivistä. Jos elämää ajattelee vuoden kulkuna, niin elän jo hyvinkin marraskuuta. Istutaan kotona lämpimässä, sytytetään kynttilät, kuunnellaan tuulta ja sadetta ikkunoiden takana. Tuuli tuo terveisiä kaukaisista maista, kenties taivaasta asti. Muistellaan vanhoja aikoja, on vahva tunne kuulumisesta yhteen ihmisten kanssa, jotka ovat siirtyneet rajan toiselle puolelle. Kuoleman rajan taakse siirtyneet eivät otaneet mukaan mitään, ja sinne minäkin jonain päivänä lähdän.

Viime syksynä tuli puheeksi äidilläni ollut vanha esine, jonka hän oli saanut häälahjaksi 1940-luvulla. Minun muistikuvani on, että äiti olisi kertonut esineen olevan öljylampun jalusta ja säiliö.

Tuohon aikaan ei maaseudulla monissakaan taloissa ollut sähkövaloja ja öljylamppu oli tarpeen. Lampun jalustassa on vahva eletyn elämän tuntu. Se kertoo tarinaa menneistä ajoista, iloista ja suruista.

Öljylamppu valaisi vanhempieni kotia avioliiton alkuvuosia, mutta ei kulkenut heidän mukanaan monissa paikkakunnan vaihdoksissa, jotka veivät heitä uusiin maisemiin. Kun he muuttivat taloon, jossa oli sähkövalot, he antoi-



vat öljylampun äidin siskolle koriste-esineeksi. Lampun kuviot viittaavat jonnekin itämaille, ehkä Japaniin tai Intiaan, mutta luulisin sen silti olevan suomalaista tekoa. Lampun olemassa olo oli jo unohtunut, kun eräs sukulainen toi sen tuliaisena äitini luo Savonlinnaan. Se oli äidilläni onnellinen jälleen näkeminen, ja hän kertoi mielellään lampun historiaa ja kaukaisia muistoja.

Molemmat vanhempani ovat kuolleet, mutta öljylampun jalusta on yhä tallella, vaikka sitä ei enää tarvita valoa antamaan. Se on muisto Veikko ja Elina Laukkasen elämästä 1940-luvulla Maaningalla, Pertunmaalla ja Haukivuorella.

Raija Markkula

Hopealangoiin koristellut muistot

Lähes jokaisella on nk. nostalgiaosasto, joka kulkee matkassa muutosta toiseen. Muistot lapsuudesta on pakattu laatikoihin, joiden avaamiseen on varattava aikaa, sillä jokaisella tavarella on oma tarinansa. Tätä voi verrata valokuvien katsomiseen, päiväkirjojen tai vanhojen kirjeiden lukemiseen.

Mukanani kulkevat muistot omasta ja nyt jo aikuisten poikieni lapsuudesta. Olen kuullut muuttojeni yhteydessä ihmettelyä, tarvitseeko nainen ihan oikeasti näin monta laatikollista (yhteensä neljä) muistoja. Tarvitsee. Onneksi on olemassa myös miehiä, joiden mielestä ensimmäinen unielu ja peite tai ekaluokalla virkattu patalappu ovat aarteita, joiden arvoa ei voi mitata. Omassa laatikossani eniten ihmetystä on herättänyt punainen ”letkuohjattava” auto, jonka enoni oli ostanut ennen syntymääni. Toinenkin aarre on auto, keltainen bussi, joka on ollut E-kassan pankki. Osaa sitä tyttökin leikkiä autoilla. Mutta parhaimmat muistot liittyvät Elinaan – ensimmäiseen nukkeeseen.

Elina, jolla on liikkuvat jäsenet (jopa kämmet liikkuvat), on ollut mukanani aina. Elina on kokenut kovia, vaikka sitä on hoidettu kuin oikeaa vauvaa. Elina on saanut terveellistä ruokaa ja siitä todisteena on mustikasta irronnut

väri pään sisällä. Elinan kantapäät ovat pehmeät, sillä ne ovat täynnä reikiä. Olin kuullut jostain, että vauvoilta otetaan verikoe kantapäästä ja minä olin päättänyt hoitaa sairasta Elinaa.

Elinan toinen kämmen oli pitkään hukassa. Asuimme lapsuuteni ajan Äänekoskella, Rotkolassa. Kotini oli rintamamies-talo, jossa vesi haettiin kaivosta ja likavesi kannettiin ulos likakaivoon. Olin ahkera vauvan kylvetäjä ja jossain vaiheessa Elinan käsi oli irronnut ja joutunut likakaivoon ja sieltä kompostin kautta perunapeltoon. Sieltä se sitten löytyi perunan noston yhteydessä ja palautettiin takaisin Elinan käteen.

Mukanani kulkevat myös ensimmäiset kurahousut ja ensimmäisen luokan joulujuhlamekko. Kurahousut ovat ruudulliset, paksut ja jäykät. Ihmettelyä herättää, miten niissä on voinut leikkiä. Hopealangoilla koristeltu pinkki mekko oli ensimmäinen, joka ostettiin kaupasta. Siihen asti vaatteeni olivat joko äidin tai vaatturi Halttusen ompelemia. Vaatturi Halttusen lempimalli oli liivihame, joka oli crimpleniä. Muistoissa on kankaan kuviollinen, epätasainen pinta. Joskus liivihameen kaula-aukossa oli vetoketju edessä tai takana. Liivihameisiin ei ole tainnut liittyä kovin positiivisia muistoja, sillä yhtäkään hametta ei ole tallessa. Mutta niiden muistot ovat mielessä. Aina ei siis tarvita konkreettisia tavaroita, muistot tulevat mieleen myös hetkistä, tuoksuista ja tarinoista.

Taina Saarenpää



Kaksi nukensänkyä



Isäni Viljo oli taitava käsistään, hän rakensi, korjasi, teki kalusteita ja näpräsi vanhasta uutta. Hän aloitti työuransa 14-vuotiaana isänsä rakennusfirmassa saaden sieltä perustaidot kirvesmies-, muuraus-, maalaus-, tapetointi- ja puusepän tehtäviin. Varsinaisen työuransa hän teki liikealalla rautakaupassa rakennustarvikepuolella, Oskari-isän työmailla opitut taidot olivat siinä suureksi hyödyksi. Isäni oli hyvin tarkka tekemisissään, hänet tunnettiin perhe-, ystävä- ja tuttavapiirissä Milli - Villenä. Kerran hänen oltuaan sairaalassa hän tutki keskussairaalan rakenteita ja totesi potilas-huoneen kattolistojen olevan vinossa. Kerran pyysin häntä korjaamaan mökkimme tuvan ikkunat. Hän teki uudet, aivan alkuperäisen mallin mukaiset pokat. Meille lapsille isä teki leikkikaluja: keinuhevosiä, nukerattaita, palikoita ja minulle erittäin rakkaan nukensängyn. Nukensängyllä on hieman poikkeava historia, isä teki sen etulinjassa puhdetyönä jatkosodan rintamasotavaiheessa Syvärin voimalaitoksella. Sängyn materiaaliksi hän valitsi voimalaitoksen tammiset jalkalistat. Jalkalistat olivat komeat, 10 senttiä leveät ja 2 senttiä paksut.

Sain nukensängyn syntymäpäivälahjaksi v. 1943. Sen pohjaan on isä kirjoittanut valmistuspaikan ja päivämäärän: Syvärin voimalaitos 24.4.1943. Miten sänky oli saatu rintamalta Mikkeliin kolmessa viikossa syntymäpäiväkseni, on minulle arvoitus. Ehkä isä, ehkä joku sotakaveri oli päässyt lomalle. Äiti ompeli sängyn vuodevaatteet, jotka ahkerissa leikeissä hiutuivat rikki. Itse tein siihen uudet vuodevaatteet, kun tyttäreni Johanna sai sängyn leikkeihinsä. Hän merkkasi sängyn pohjaan oman omistuskirjoituksensa. Sänky on kärsinyt leikissä melkoisesti, en kuitenkaan aio restauroida sitä.

Syvärin voimalaitos oli rakennettu Aunuksen kannakselle Äänisjärvestä Laatokkaan laskevan Syvärinjoen (Svir) alajuoksulle. Laitos oli otettu käyttöön v. 1933. Etelä-Hämeestä koottu JR 23 valtasi voimalaitoksen 7.9.1941. Ennen sitä venäläiset olivat polttaneet laitoksen, vie-neet sieltä pois osan ruotsalaisvalmisteisista generaattoreista ja särkeneet loput.

Toinen nukensänky on kulkeutunut Mikkeliin tietääkseni Tampereelta. Äidilläni oli siellä kaksi naimatonta serkkua. Tytöt olivat syntyneet vuosina 1896 ja 1900. Heidän isänsä oli kirjansitoja. Porvoon hiippakunnan v. 1922 antaman virkatodistuksen mukaan ”kirjansitoja Kustaa Halmeen on sanottu hävinneen alkupuolella vuotta 1918, eikä sen jälkeen ole häntä missään tavattu”. Tuolloin tytöt olivat jo aikuisia. Tyttärien jälkeensä jääneen irtaimen omaisuuden äitini sai haltuunsa nuoremman sisaren kuoltua. Nukensänky on aito päästävedettävä, maalattu ja koristeltu tamperelaisen Lelupajan valmistama. Sängyn pohjassa on tehtaan leima, mutta nimen kohta on epäselvä, siitä erotuu vain etunimen alkukirjaimet F. A. ja sukunimen lopusta kirjaimet ..olan. Leima on kolmion muotoinen, reunoilla teksti ja keskellä pupun kuva. Hakuni internetistä ei tuottanut tulosta, lelupaja on oletettavasti jo lopetettu. Voi olla, että nukensänky ei olekaan Halmeen tyttöjen leikkikalu, vaan se on jostain muualta vanhempieni kotiin tullut. Se löytyi vasta äitini kuoleman jälkeen, joten varmuutta lelun omistajasta ei ole. Jos joku tietää jotain tuosta lelupajasta, varsinkin sen toimintavuosista, ottaisin mielelläni tietoa vastaan.

Teksti ja kuvat Ritva Laukkanen



Kolme nukkeani

Ensimmäinen nukkeni oli mummoni Ada Laukkanen tekemä. Sillä oli sahanpurutäytteiset kädet, jalat ja vartalo. Pää oli ostettu. Sillä oli vain yksi sininen mekko. Jostakin syystä en ollut antanut nukelleni nimeä. Sillä leikittiin paljon, ja se on ollut rakas lelu. Se otettiin myös valokuvaan mukaan.

Sain toisen nukkeni ollessani 3-vuotias. Isä-Aarne oli saanut vakuutusmyynnistään palkintomatkan Tanskaan vuonna 1957, ja sieltä hän toi tullessaan minulle ja Arja-sisarelleni puna-valkoisiin vaatteisiin puettut nuket.

Tämä nukke sai viettää elämänsä lasivetriinisä. Se oli varmaankin liian hieno ja arvokas päivittäiseen käyttöön. En muista koskaan leikkineeni sillä. Vielä nytkin, 60 vuotta myöhemmin, sen kaulassa roikkuu hintalappu, johon isäni käsialalla on kirjoitettu hankintavuosi.

Kolmannen nukkeni, Maaritin, sain joululahjaksi vuonna 1959. Äitini Vieno oli ollut Mikkelissä jouluostoksilla. Lelukaupassa hän oli katsellut uusinta muotia olleita kammattava-hiuksisia nukkeja, mutta ne olivat hänen mielestään liian kalliita. Hän oli jo päättänyt ostamaan kolmelle tyttärelleen edullisemmat nuket. Ovelta äiti oli kuitenkin kääntynyt takaisin ja pyytänyt kuitenkin saada vaihtaa ostoksensa noihin hinnakkaisiin.



Minä ja sisareni saimme siis joulupaketeistamme uusinta muotia olevat leikkikalut. Minun nukellani oli tummat lyhyet hiukset, Arjan nukella pitkät tummat kutrit ja Anun nukella vaalea lyhyt tukka. Äiti ompeli nukkeille paljon kauniita vaatteita. Suurin osa niistä ja alkupeäinen mekkokin on vieläkin tallella.

Nuket muuttivat kanssamme Keski-Suomeen kevättalvella 1960. Nukeilla leikittiin paljon. Niille tehtiin myös alakerran Nergin elintarvikekaupasta saaduista soikeista, puisista mandariinikoreista kauniit vuoteet. Kori verhoiltiin kukallisesta kankaasta tehdyllä rimpureunukella. Oikea patjapussi täytettiin selluvillalla, tyynynpäällisessä ja päällyslakanassa oli pitsit, ja peittona oli omin käsin edestakaisneulottu harmaa villaviltti. Kun olin lopettanut leikkimisen, nuket siirrettiin Suolahdessa vintille. Siellä kosteus vaurioitti sahanpurunuken raajoja. Kaulakin haprakoitui kovin. Tummentumia sai myös korin verhoilu. Muutokuormassa lelut siirrettiin kuitenkin Mikkeliin. Sieltä toin

Vasemmalla mummoni Ada Laukkanen sylissä sisareni Anu, minä ja vanhempi sisareni Arja. Kuva otettu talvella 1959 Juvan Levänomaisilla.



nukkeni sänkyineen päivineen työhuoneeseeni oppilaiden iloksi Joroisiin. Siellä ne olivat parikymmentä vuotta. Nyt nuket viettävät eläkepäiviään minun laillani olohuoneessani.

Hieno tanskalasinukkeraukka on edelleen kaapissa. Sekin pääsee aina silloin tällöin päivänvaloon. Sille ei ole vielä löytänyt paikkaa kodissani.

Muut nuket nukkuvat kopassaan olohuoneessani. Otan nuket aika ajoin hellästi syliini, silittelen niitä ja laskostelen vaatteet uudelleen paikoilleen. Muistelen lapsuuttani ja leikkejäni. Esittelen nukkeja myös vieraileni. Kunhan lapsenlapseni hieman kasvavat, voin kertoa heillekin niiden tarinan.

Ansa Haapalainen



Rintarossi

Mammani asui lapsuudenkodissaan Kuuselaissa, Räisälän Hytinlahdessa. Kun hänen isänsä Pekka kuoli vuonna 1901, jäi Maria nuorempien lapsien kanssa vielä Kuuselaan. Kun Kuusela myytiin Kaukolasta olevalle perheelle, oli Marian ja lasten pakko saada katto päanpäälle. He saivat asuttavakseen tilan, joka oli Räisälän Piisnonmäessä N:ro 1.

Maria ja nuorimmat lapset, muuttivat Piisnonmäkeen asumaan. Mamma oli silloin n.8 -vuotias. Myöhemmin Marian vanhin poika Juhon osti samaisen tilan perikunnalta. Tilan nimi oli Onnela ja kauppa- ja kirjoihin oli merkitty ilmeisesti, että ruotimuori sai asua siinä talossa. Sitä tarina ei kerro, kuka hän mahdollisesti oli. Mamma oli kertonut, että hän oli tyttönsä ollessaan tyhjentänyt tämän vanhan Muorin pissapottaa ulos. Muorilla oli rintarossi, jonka Mamma sai siitä hyvästä. Muori oli saanut rintarossin rippilahjaksi joskus 1860-luvulla. Hopeinen rintarossi on ollut 1800-luvulla arvokas rippilahja. Olisiko se kulkenut suvussa? Kukaan ei ole kertomassa.

Rintarossi säilyi myös Mammalla tallessa sota-ajan melskeissä ja evakkoon lähdöt ja vuosikymmenet sen jälkeenkin. Itse muistan sen olleen Mammalla parhaimman mekon rintapielessä aina, kunnes hän nukkui pois ja sisareni sai rintarossin. Rintarossi pysyy suvussa edelleen. Hopeinen, vanha, rintarossi, jonka myötä myös tarina Karjalasta ja siellä asuneista karjalaisista kulkee.

Kirj. Jaana Väisänen
Kuva. Jussi Teräväinen



Perustimme sukuneuvoston päätöksellä Laukkaset – facebook ryhmän toukokuussa 2010.

Tällä hetkellä ryhmässä on jo 151 jäsentä. Ryhmän tavoitteena on helpottaa Laukkasten verkottumista, löytää "uusia tai kadonneita" sukulaisia ja lisätä tietoa sukumme perinteistä ja eri vaiheista. Ryhmä toimii myös tiedon välittämisen kanavana.

Laukkaset –

ryhmään on helppo tulla mukaan. Facebook-linkki löytyy kotisivujemme (www.Laukkaset.org) etusivun alareunasta – sitä klikkaamalla pääsee suoraan ryhmän sivulle. Suora linkki ryhmämme sivulle on <https://www.facebook.com/groups/124629307548307>.

Ps. Sukuseuraan liittyminen

Laukkasten sukuseuraan liittyminen on entistä helpompaa. Uusien nettisivujemme etusivun alareunassa on linkki jäseneksi liittymislomakkeeseen (<http://laukkaset.org/sukuseura/jasenyys>)

Sukuseuramme jäseneksi hyväksytään jokainen, joka polveutuu Laukkasista tai avioliiton kautta kuuluu Laukkasten sukuun.

Ryhmään liittyminen

Päästäksesi ryhmän jäseneksi, klikkaa valokuvan alareunassa olevaa laatikkoa "liity ryhmään". Tämän jälkeen joku ryhmäläinen hyväksyy sinut jäseneksi ja yhteydenpitomme voi alkaa – hyväksyminen ei välttämättä tapahdu ihan heti, mutta pyrimme nopeaan paluun.

Voit myös kirjoittaa Laukkaset vasemmassa yläreunassa olevaan laatikkoon "etsi ihmisiä, asioita, paikkoja", jolloin laatikon alle ilmestyy näkyviin "Laukkaset, Julkinen ryhmä, 151 jäsentä" (15.3.2016 tilanne). Klikkaa tätä tekstiä ja näin olet päässyt ryhmämme sivulle.

Ryhmän jäsenenä voi kutsua uusia jäseniä kohdasta "Jäsenet – lisää ihmisiä ryhmään" – helppoa!

Lisätietoja Taina Saarenpää,
taina.saarenpaa@live.fi

Jäseneksi on helppo ilmoittautua täyttämällä ja lähettämällä lomake. Voit ilmoittautua myös antamalla omat tietosi puheenjohtajalle kirjeitse, sähköpostitse tai puhelimitse. Jäseneksi liittyvä saa noin viikon kuluessa jäsenyyteen liittyviä tietoja ja jäsenmaksulomakkeen sekä liittymislahjana jäsenlehtemme yhden numeron.

Myös palautteen anto sukuseuralle on helppoa "ota meihin yhteyttä" linkin kautta.

Ansa Haapalainen

puheenjohtaja
Niittypolku 3 A 6, 79600 Joroinen
ansa.haapalainen@gmail.com
050 327 0601
[Juvan sukuhaara](#)

Johanna Lindbohm

varapuheenjohtaja
Tuomikatu 40, 50120 Mikkeli
johanna.lindbohm@edu.mikkeli.fi
040 590 4527
[Juvan sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

varainhoitaja
Neularanta 4, 70780 Kuopio
oskari.laukkanen@gmail.com
040 027 1353
[Pielaveden sukuhaara](#)

Juhani Tenhunen

Päiväkummuntie 8 b 6, 02210 Espoo
e.juhani.tenhunen@gmail.com
040 861 0723
[Pielaveden sukuhaara](#)

Kirsi Kinnari

Vuonankuja 6, 55100 Imatra
kirsi.kinnari@ely-keskus.fi
040 043 4805
[Pielaveden \(Kiuruvesi\) sukuhaara](#)

Leo Laakko

Latvakuja 2, 16300 Orimattila
leo.laakko@gmail.com
044 323 7475
[Pielaveden \(Kiuruvesi\) sukuhaara](#)

Anne-Marita Laukkanen

Kuusihaankatu 1 b 28, 45150 Kouvola
annemaritalaukkanen@gmail.com
040 724 7418
[Pielaveden \(Keitele\) sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
pia.laukkanen@siskoti.fi
050 344 0456
[Kesälahden sukuhaara](#)

Risto Laukkanen

Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
risto.laukkanen@elisanet.fi
040 064 7637
[Kesälahden sukuhaara](#)

Ritva Laukkanen

lehden toimittaja
Vanamokuja 2 B, 50120 Mikkeli
ritva.m.laukkanen@elisanet.fi
040 051 0241
[Juvan sukuhaara](#)

Taina Saarenpää

Näätäkuja 3 b 11, 01480 Vantaa
taina.saarenpaa@live.fi
040 580 8655
[Kiteen sukuhaara](#)

Jaana Väisänen

Saraheinäntie 3 a 1, 72400 Pielavesi
jaana-annikki@hotmail.fi
040 756 5221
[Räisälän sukuhaara](#)



Posti Green



Pian jo kukkivat omenapuut